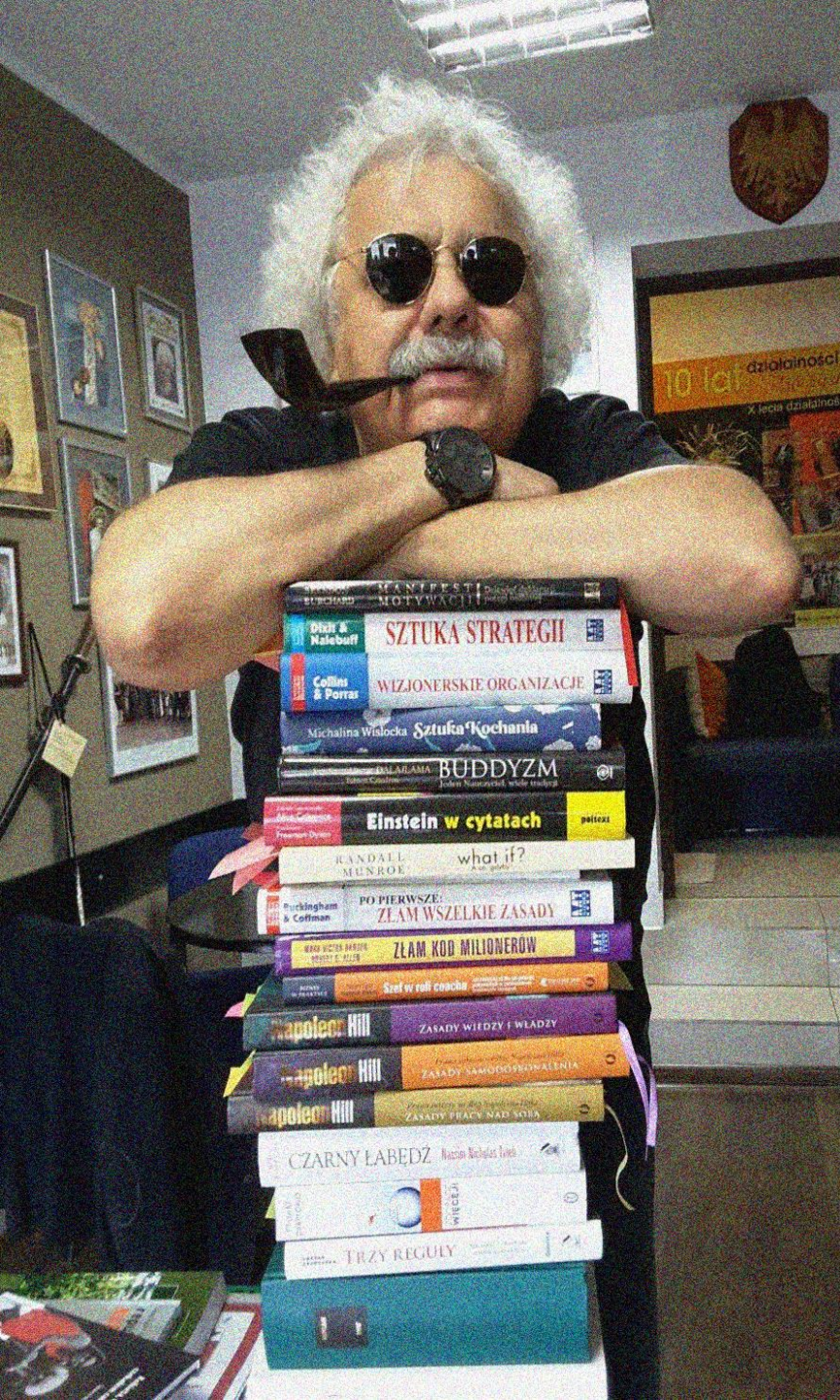

INSTRUMENTY FINANSOWE NA ROZWÓJ POLSKI

W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ do 2030

dla przedsiębiorców, samorządów terytorialnych, jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorstw komunalnych, wyższych uczelni, kościołów i związków wyznaniowych, organizacji pozarządowych oraz inwestorów

Stanisław Lis

Dyrektor Generalny
Centrum Kreacji i Strategii
INTERAKCJA Sp. z o.o.
Ekspert ds. polityki regionalnej,
funduszy
strukturalnych UE, EOG
i PPP

SPIS TREŚCI:

1. Skala wyzwania

1.1. Sytuacja makroekonomiczna Polski

1.2. Rewolucja energetyczna: Polska odchodzi od ropy i gazu z Rosji.

1.3. Wyzwania finansowe

2. Matryca Funduszy Pomocowych UE i EOG, a także innych dostępnych instrumentów finansowych w perspektywie do 2030r. dla przedsiębiorców, samorządów terytorialnych, jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorstw komunalnych, wyższych uczelni, kościołów i związków wyznaniowych, organizacji pozarządowych oraz inwestorów

3. Podstawowe źródła finansowania
 - 3.1. Umowa Partnerstwa 2021-2027
 - 3.2. Krajowy Plan Odbudowy
 - 3.3. Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji
 - 3.4. Środki bezpośrednio dostępne z Brukseli
 - 3.5. Prezentacja Programu „Horyzont Europa 2021-2027”
 - 3.6. Krajowe Środki Publiczne
 - 3.7. Środki komercyjne
 4. Fundusze Europejskie dla Śląska na lata 2021-2027
 5. Fundusze Venture Capital
 6. Definicja i kategorie MŚP
 - 6.1. Definicja MŚP
 - 6.2. Kategorie MŚP
-

1. SKALA WYZWANIA

1.1. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA POLSKI

INFLACJA

STYCZEŃ 2022 – 9,2%

MARZEC – 9,2%

LUTY 2022 – 8,5%

KWIECIEŃ – 12,3%

MAJ – 13,9%

Przewidywana średnia inflacja na koniec 2022r. w przedziale 17-20%

STOPA REFERENCYJNA NBP

Stopa referencyjna z 0,1% we wrześniu 2021 roku wzrosła do 4,25% w kwietniu 2022r. W maju do 5,25%, a w czerwcu do 6%.

W perspektywie roku Rada Polityki Pieniężnej może podnosić stopę referencyjną, co najmniej do 8-10%, a być może i wyżej.

Indeks cen konsumpcyjnych Consumer Price Index (CPI)

Lutowy odczyt CPI był na poziomie 9,5% w marcu 2022r. Przewidywany CPI rok do roku wynosi w maju 12,7%, a do końca roku 2022r. może być nawet powyżej 20%.

Uwaga:

CPI - Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (ang. consumer price index, CPI) – indeks zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych. Najpopularniejsza na świecie miara inflacji/deflacji.

Jak obliczyć wskaźnik CPI?

Indeks cen konsumpcyjnych (ang. Consumer price index, CPI) stanowi relację cen reprezentatywnego zestawu dóbr konsumpcyjnych w kolejnych latach badania do ceny tego koszyka dóbr w roku bazowym, czyli przyjętym za podstawę wyliczeń.

Ceny energii (ropy, gazu, węgla)

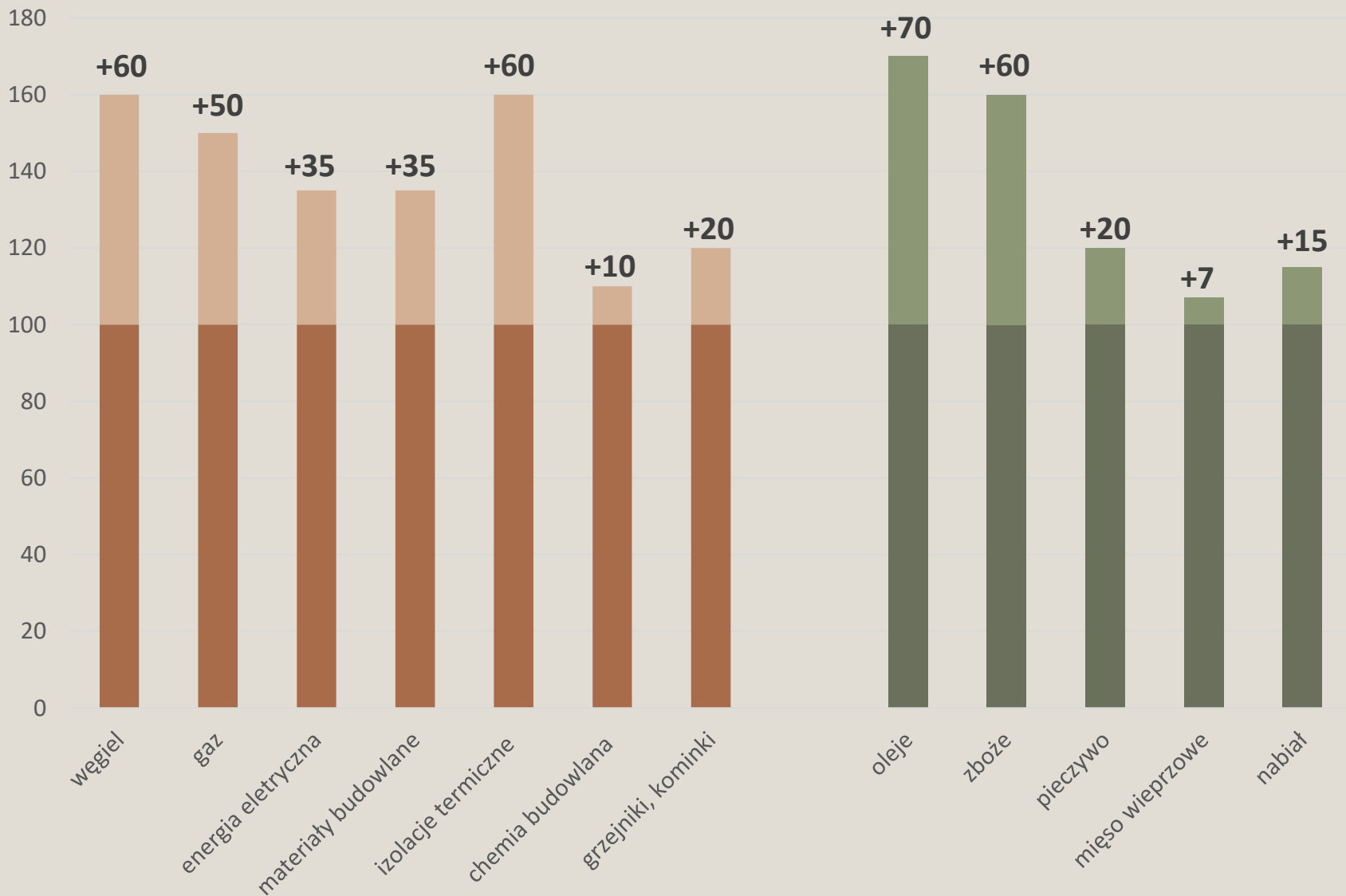
Od 1 stycznia 2022r. średnia cena ropy, gazu wzrosła średnio o 41%, a do końca 2022r., może to być nawet 60-80%. Cena węgla wzrosła o 100%, a oleju jadalnego o 125%. Cena benzyny i oleju napędowego na stacjach benzynowych oscyluje w okolicach 8 PLN za litr, a można się spodziewać do końca 2022r., że przekroczy 10 PLN na litr.

Ceny materiałów budowlanych

Wzrost ceny materiałów budowlanych, w tym beton, żelazo, średnio o 60%. Do końca 2022r. nikt nie jest w stanie przewidzieć, ale może być nawet powyżej 100%.

JAK DROŻEJĄ PRODUKTY I SUROWCE W 2022 r.

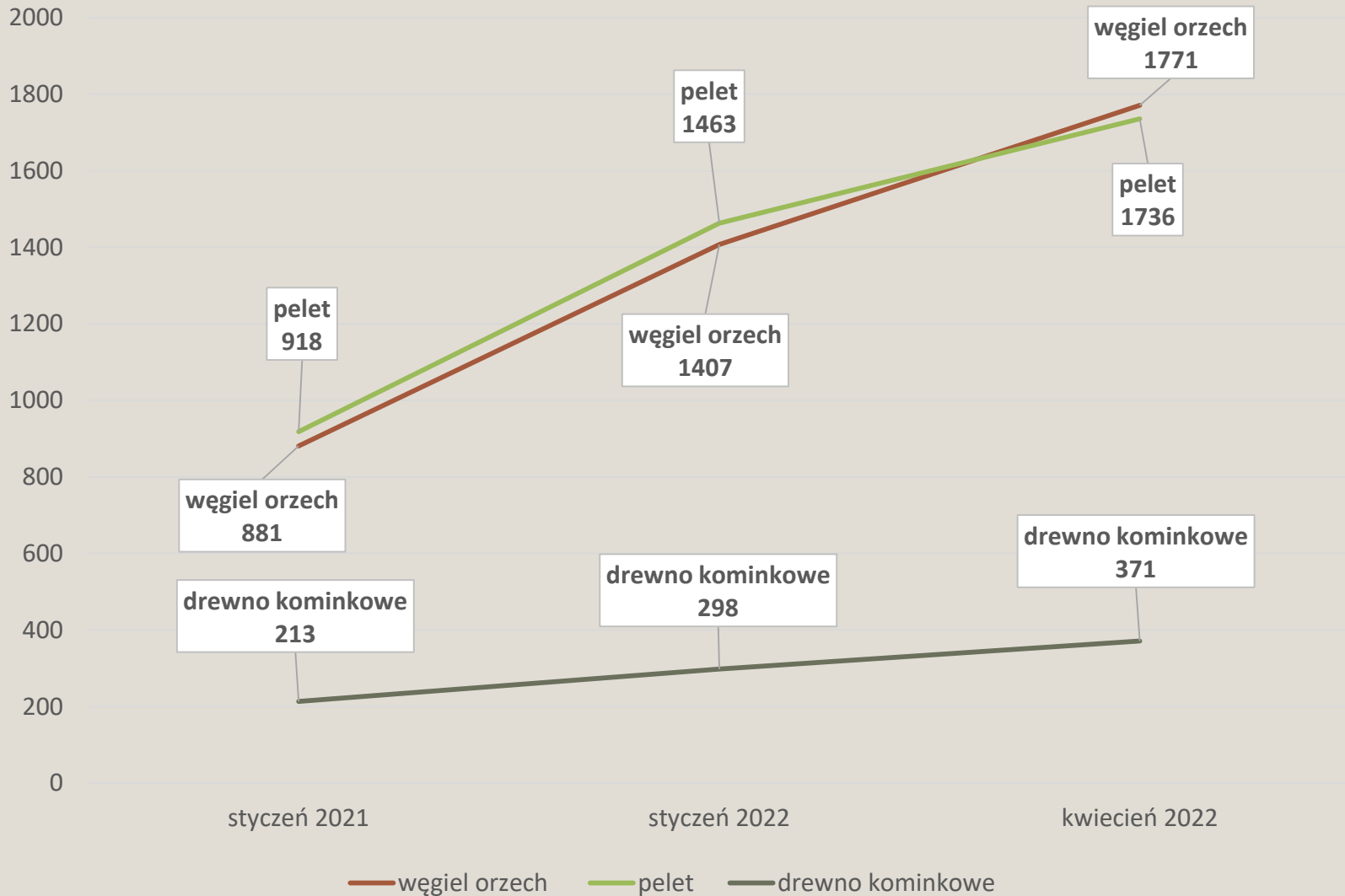
Dane w procentach

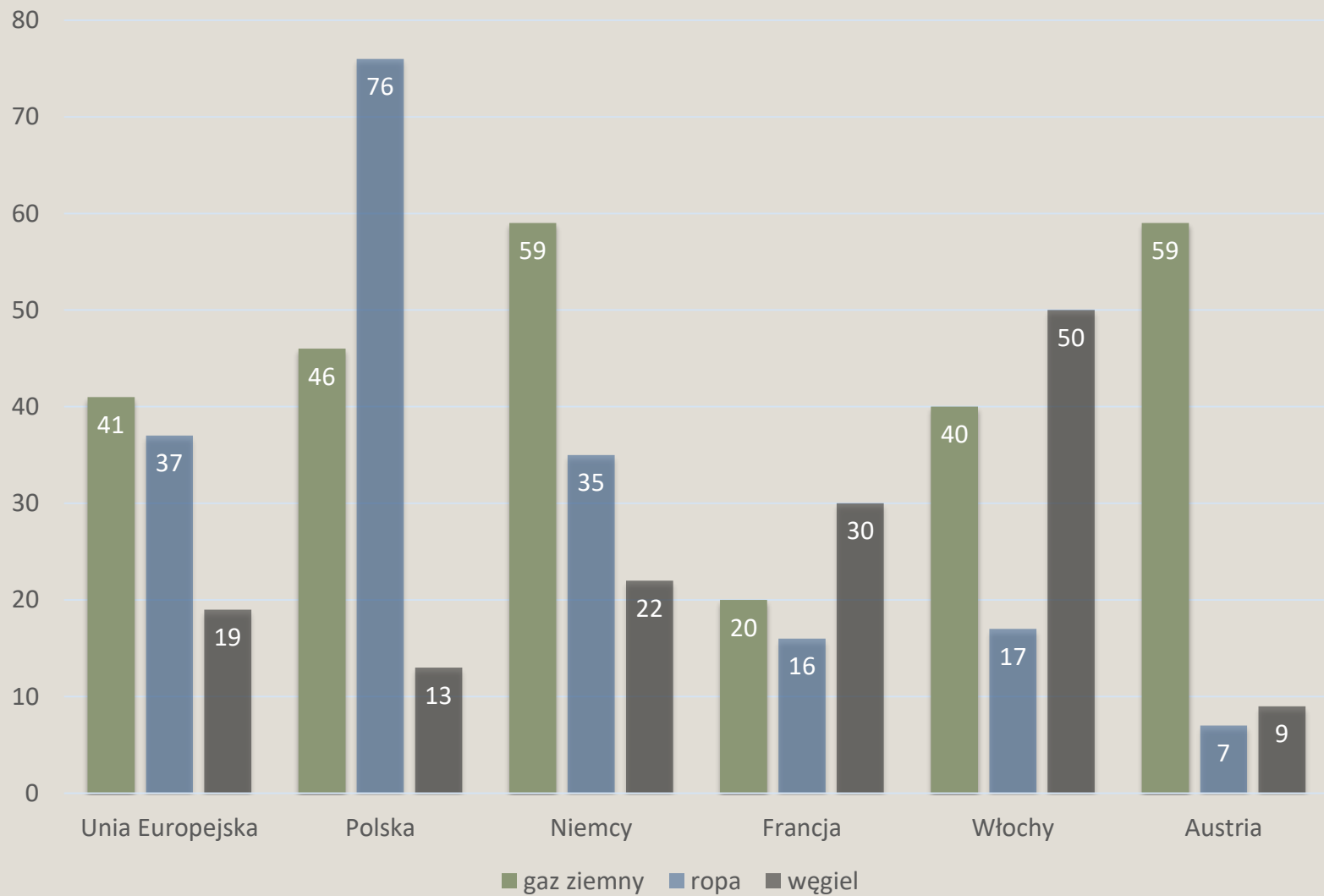
SZACOWANY WZROST CEN W NAJBLIŻSZYCH MIESIĄCACH

WZROST CEN WĘGLA, DREWNA I PELETU

Dane w zł – węgla i peletu za tonę, drewna za metr sześcienny

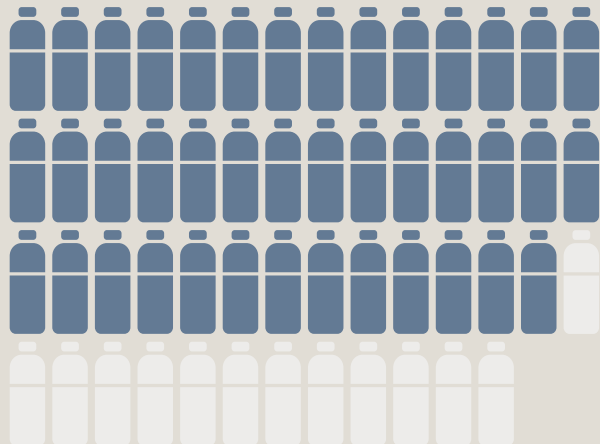

UDZIAŁ ROSYJSKICH SUROWCÓW W KRAJACH UE W 2020 r.

SKĄD UNIA EUROPEJSKA BIERZE SUROWCE?

41 proc. gazu z Rosji

13 proc. gazu produkuje UE

37 proc. ropy z Rosji

3 proc. ropy produkuje UE

19 proc. węgla z Rosji

60 proc. węgla produkuje UE

RRSO - Rzeczywista roczna stopa oprocentowania

RRSO wzrosło średnio od 3,5-4% do 9-11%, a do końca 2022r. może wzrosnąć nawet 15%.

Średnie oprocentowanie kredytów w bankach

Średnie oprocentowanie w bankach wynosiło 3-4%, natomiast w czerwcu 2022r. - wzrosło do 15-17%, do końca 2022r., może wzrosnąć do 23-25%.

Cena pieniądza

WIBOR 3M wzrosło od 1,71% do 6,76%.

WIBOR 6M wzrosło do 7,02%.

Do końca 2022r. mogą wzrosnąć odpowiednio:

WIBOR 3M do 10-12%.

WIBOR 6M do 15-17%.

PKB Polski

PKB Polski za 2021r. wynosi 2.622,2 MLD PLN czyli około 600 mld USD.

Uwaga:

Dla porównania PKB Świata wynosi ok. 96 bilionów USD

PKB USA – ok. 23 biliony USD.

PKB Chin – ok. 17,5 biliony USD.

UE – ok. 17,1 biliony USD.

w strefie euro 14,5 biliony USD.

A pozostałe największe gospodarki świata:

Japonia ok. – 5 biliony USD.

Włochy ok. biliony USD.

Niemcy ok. – 4,2 biliony USD.

Kanada ok. 2,0 biliony USD.

Indie ok. 3,1 biliony USD.

Korea ok. 1,9 biliony USD.

Francja ok. 3,0 biliony USD.

Rosja ok. 1,8 biliony USD.

Wzrost PKB Polski pod koniec 2021 roku – 7,3%. W I kwartale 2022r. PKB Polski było realnie (czyli po uwzględnieniu inflacji), aż o 8,5% wyższe niż rok wcześniej. Jest to jednak iluzja wzrostu, bo w kolejnych kwartałach Narodowy Bank Polski prognozuje spadek PKB Polski, który za cały rok 2022 nie powinien być wyższy niż 3,9%. Jest to efekt coraz wyższej inflacji, coraz wyższych stop procentowych ubocznych skutków wojny rosyjsko-ukraińskiej, a także „dodruku” ok. 350-400 mld PLN biletów NBP „rozdawanych” przez rząd Polski w ramach walki z pandemią COVID-19. Doprowadziło to do ok. 25% nadwyżki gotówki na rynku, która nie znajduje pokrycia w produkcji, eksporcie i inwestycjach. Nakręca natomiast inflację i zmniejsza PKB.

Wartość złotówki jest najniższa i najbardziej niestabilna od wielu lat, aktualnie w kantorach średni kurs EURO:

- **Kupna - 4,63**
- **Sprzedaży - 4,73**

Natomiast kurs DOLARA:

- **Kupna - 4,21**
- **Sprzedaży - 4,27**

Zadłużenie Skarbu Państwa na koniec 2021r. wynosiło – 1.138.031,3 mln PLN, co oznaczało wzrost o 40,551,3 mln PLN w porównaniu z końcem 2020r. (+3,7%).

PKB - 594,2 miliarda USD x 4,27 = ok. 2 537,234 mln PLN.

Uwaga:

Zadłużenie stanowi aktualnie 55 % PKB, dotyczy to tylko jednak Skarbu Państwa. Po dodaniu zadłużenia: Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK), Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR), Funduszu Drogowego, ZUS-u, jednostek samorządu terytorialnego tj. zdecydowanie powyżej 55% w stosunku do PKB i może wynosić nawet około 150-200% PKB. Warto byłoby to policzyć!!!

Reasumując powyższe dane: przyszłość dla polskich przedsiębiorstw i samorządów terytorialnych nie rysuje się optymistycznie.

Po pierwsze i po ostatnie – niepewność.

Uwaga:

Dodać należy, do tego koszty kryzysu emigracyjnego związanego z przyjęciem przez Polskę już ponad 3,5 mln osób z Ukrainy.

1.2. REWOLUCJA ENERGETYCZNA: POLSKA ODCHODZI OD ROPY I GAZU Z ROSJI

„Ropa jest jak dzikie zwierzę, należy do tego kto je złapie”

**„Ropa to 1/3 energii zużywanej
przez LUDZKOŚĆ...**

**Gdyby ropa przestała
nagle płynąć ludzkość upadłaby
w ciągu kilku tygodni”**

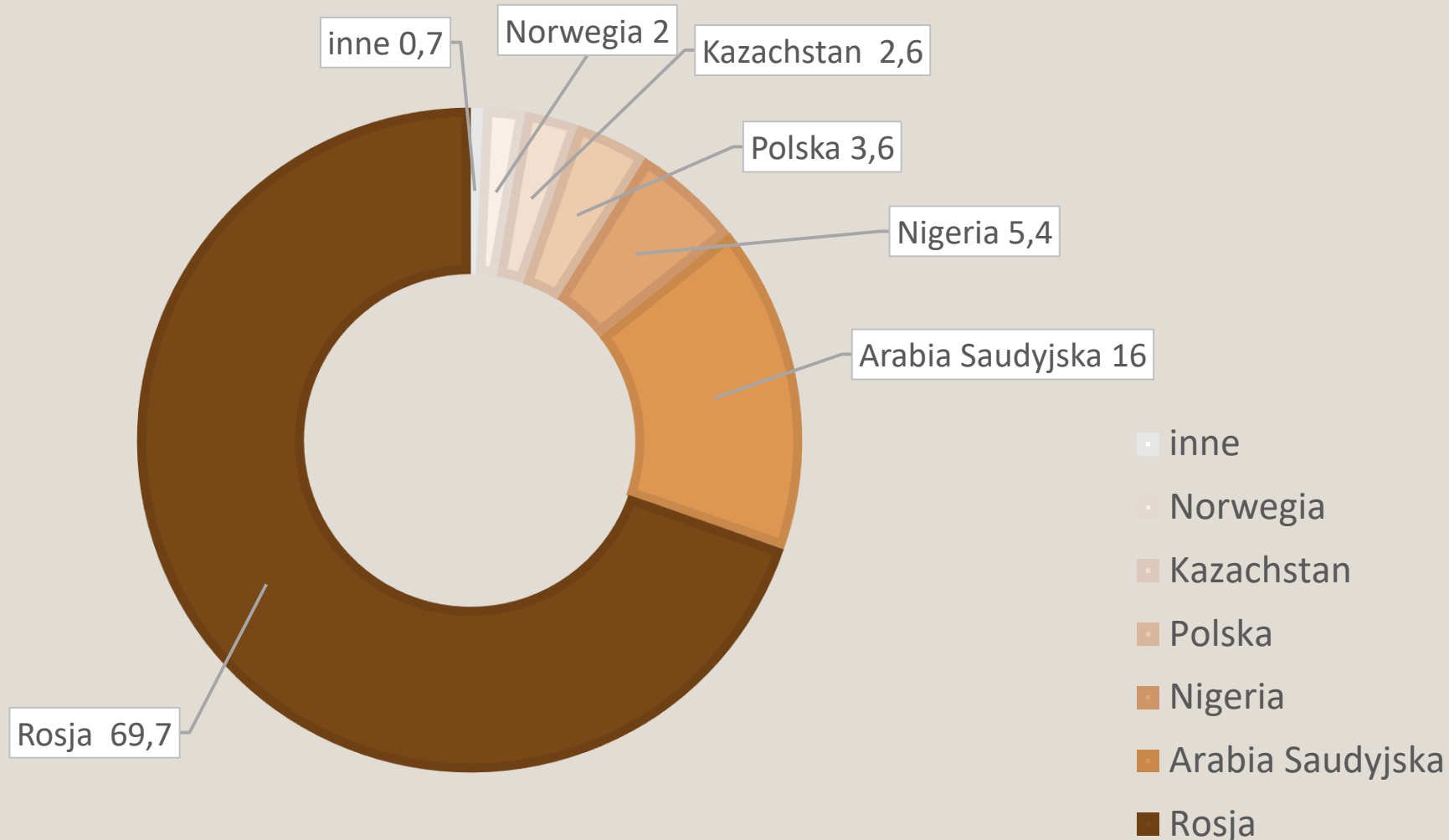

**„Tylko USA wydaje
rocznie 81 mld USD
na ochronę
wydobycia ropy na
całym świecie”**

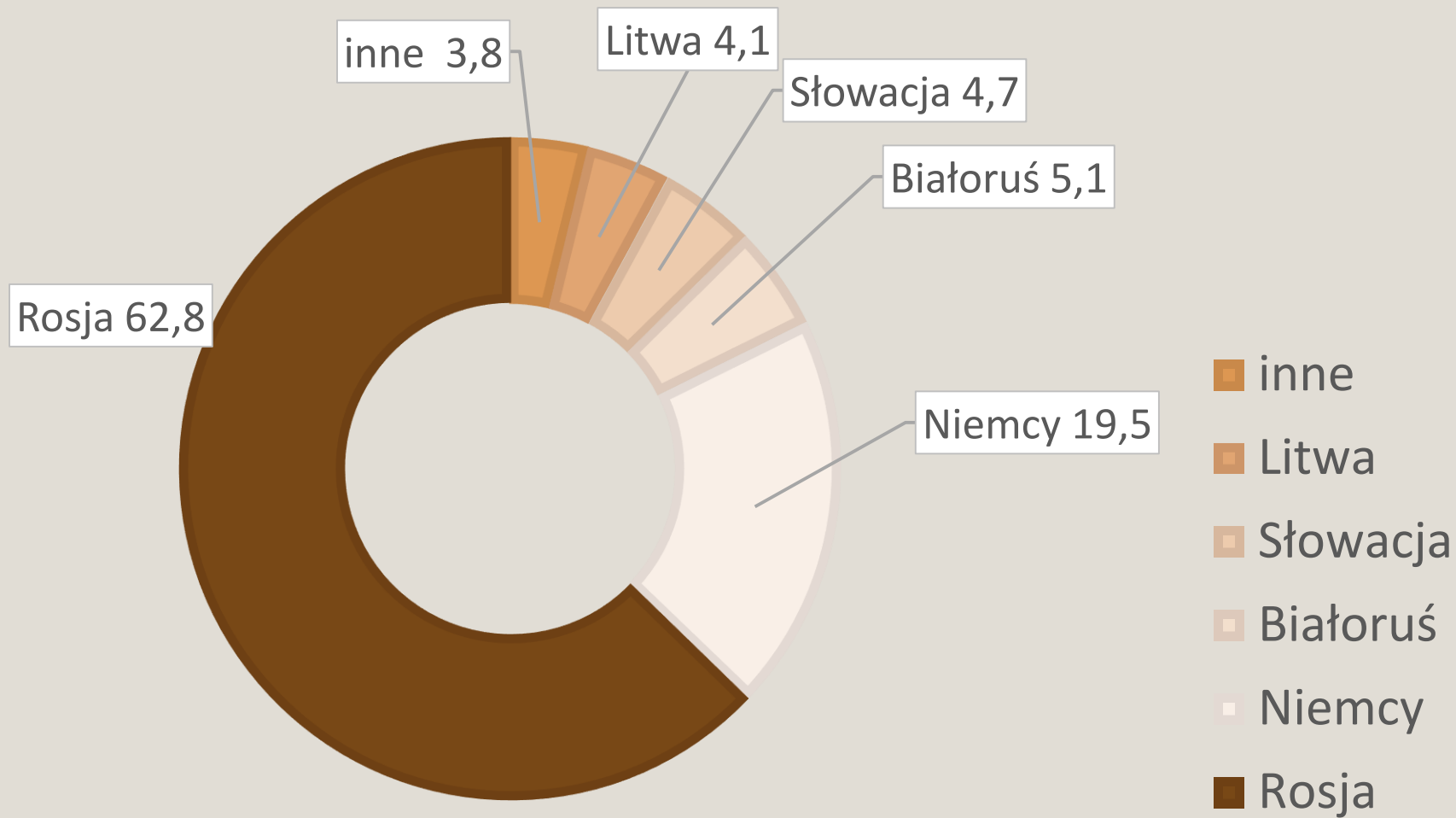
SKĄD POLSKA MA ROPEŃ NAFTOWA

dane w proc. za 2020 r.

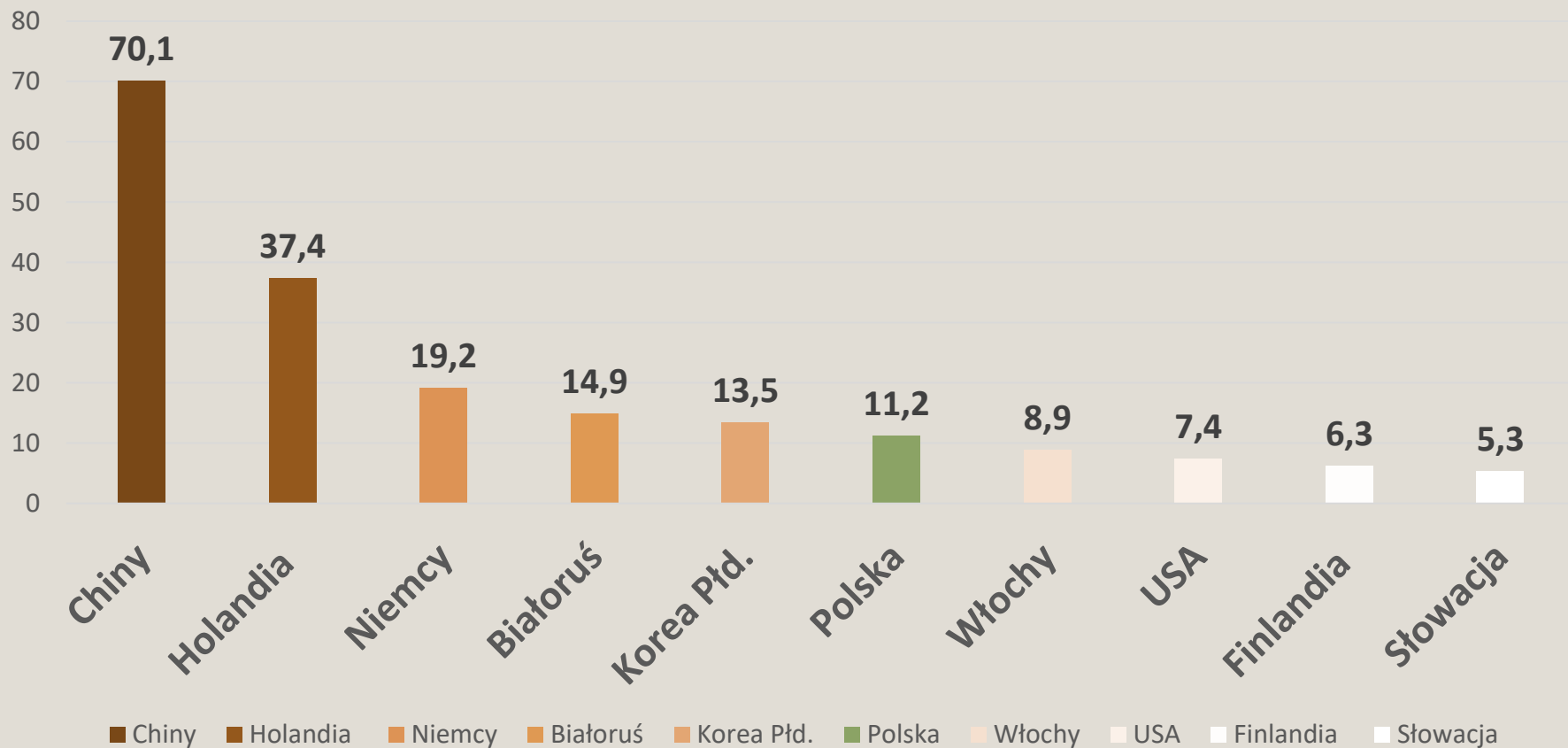
SKĄD IMPORTUJEMY OLEJ NAPĘDOWY

dane w proc. za 2020 r.

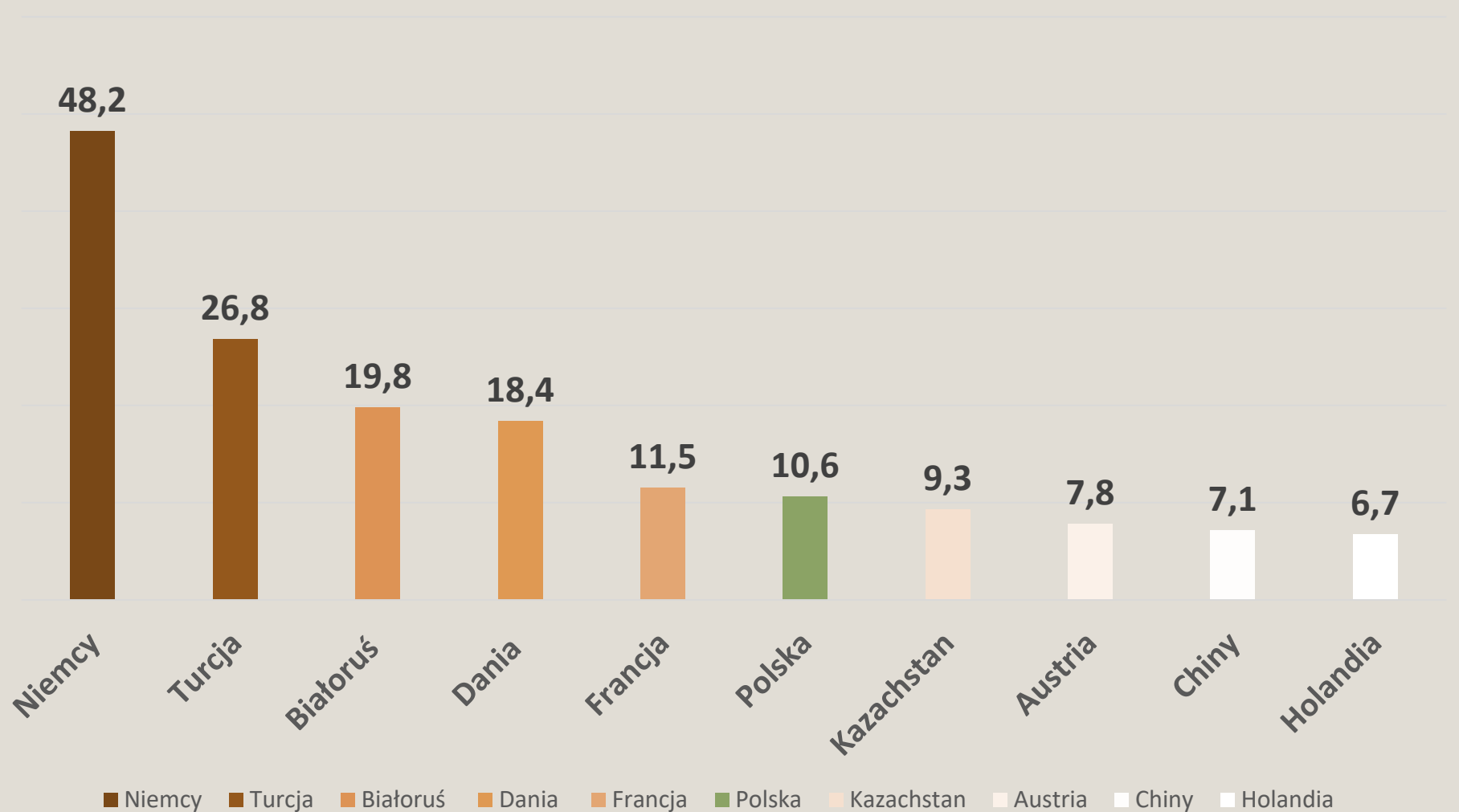
NAJWIĘKSI ODBIORCY ROPY NAFTOWEJ Z ROSJI W 2021 R.

Dane w mln ton

NAJWIĘKSI ODBIORCY GAZU Z ROSJI W 2021 R.

Dane w mln ton

Rząd przedstawił pomysł na odejście od paliw kopalnych z Rosji. Długoterminowo pojawił się OZE. Brakuje jednak pieniędzy na ich podłączenie.

Odejście od paliw kopalnych z Rosji ma pociągnąć za sobą lawinę inwestycji w OZE. Sieć elektroenergetyczna ma być gotowa na przyjęcie ok. 46,5 GW mocy w zielonych źródłach wytwórczych. Ma być bo na razie brakuje na ten cel 100 mld zł i nie ma pomysłu, jak je znaleźć. Nasze rodzime koncerny energetyczne nadal chcą transformować energetykę, wykorzystując gaz.

Aby sprostać przyłączeniom tak dużej mocy, należałoby wyłożyć na nowe instalacje 100 mld zł: mniej więcej po 10 mld zł rocznie.

Odejście od paliw z Rosji długofalowo
miałoby oprzeć się na OZE. Tyle, że
wtedy tylko rozbudowa sieci
energetycznych wymagałaby 100 mld zł
nakładów.

Moc OZE w Polsce, w GW

2022*

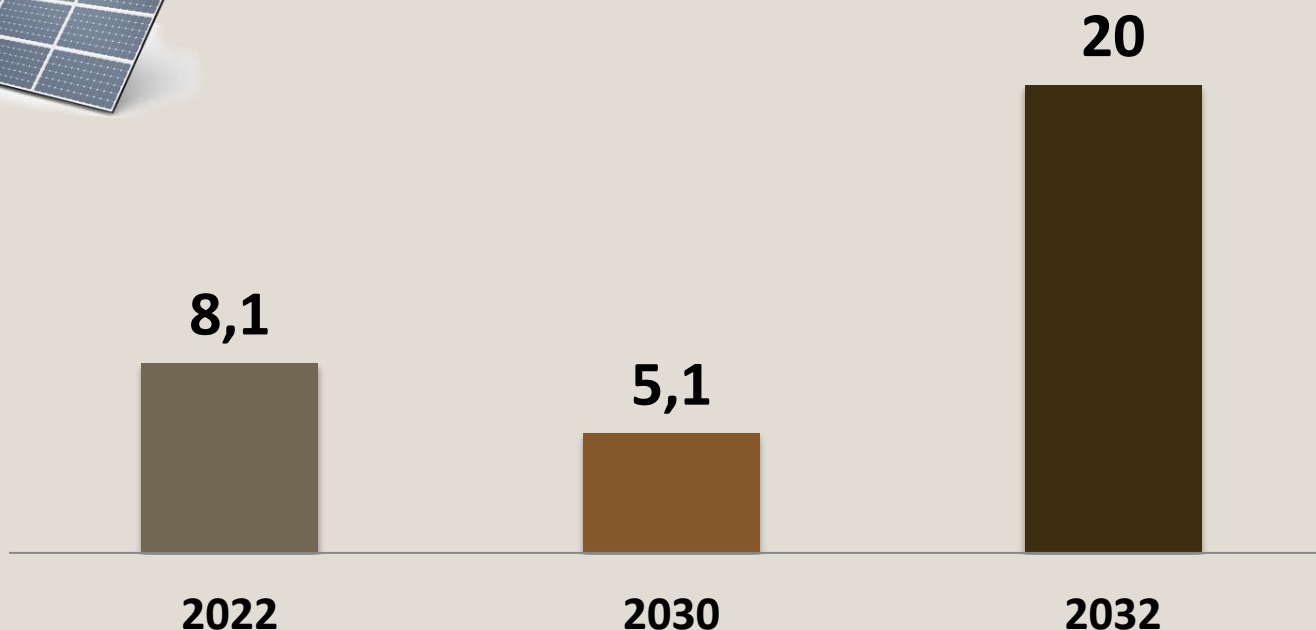
2030**

2032***

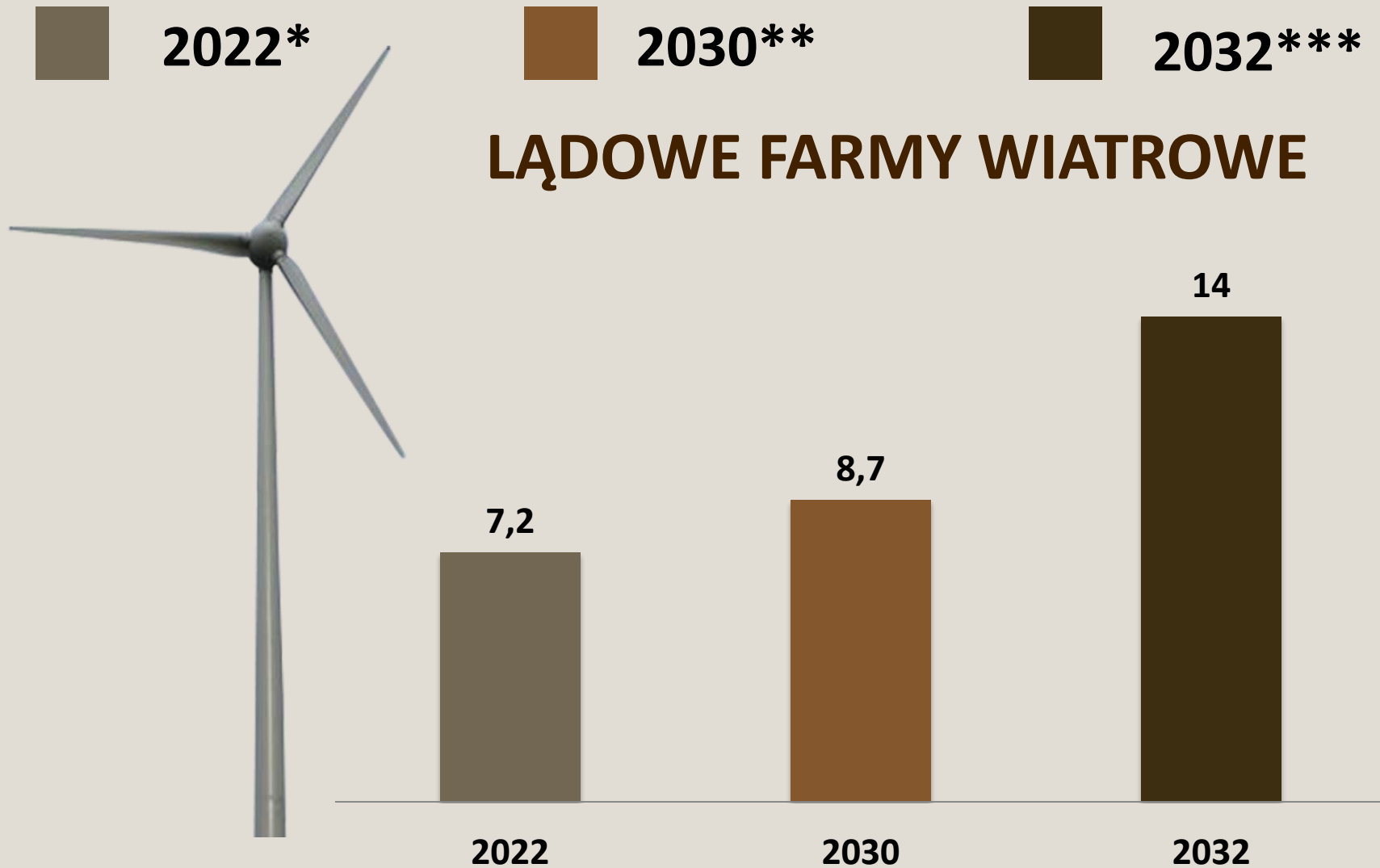
FOTOWOLTAIKA

* - stan na styczeń, ** - aktualna strategia energetyczna rządu,

*** - najnowszy dokument PSE – plan rozwoju sieci

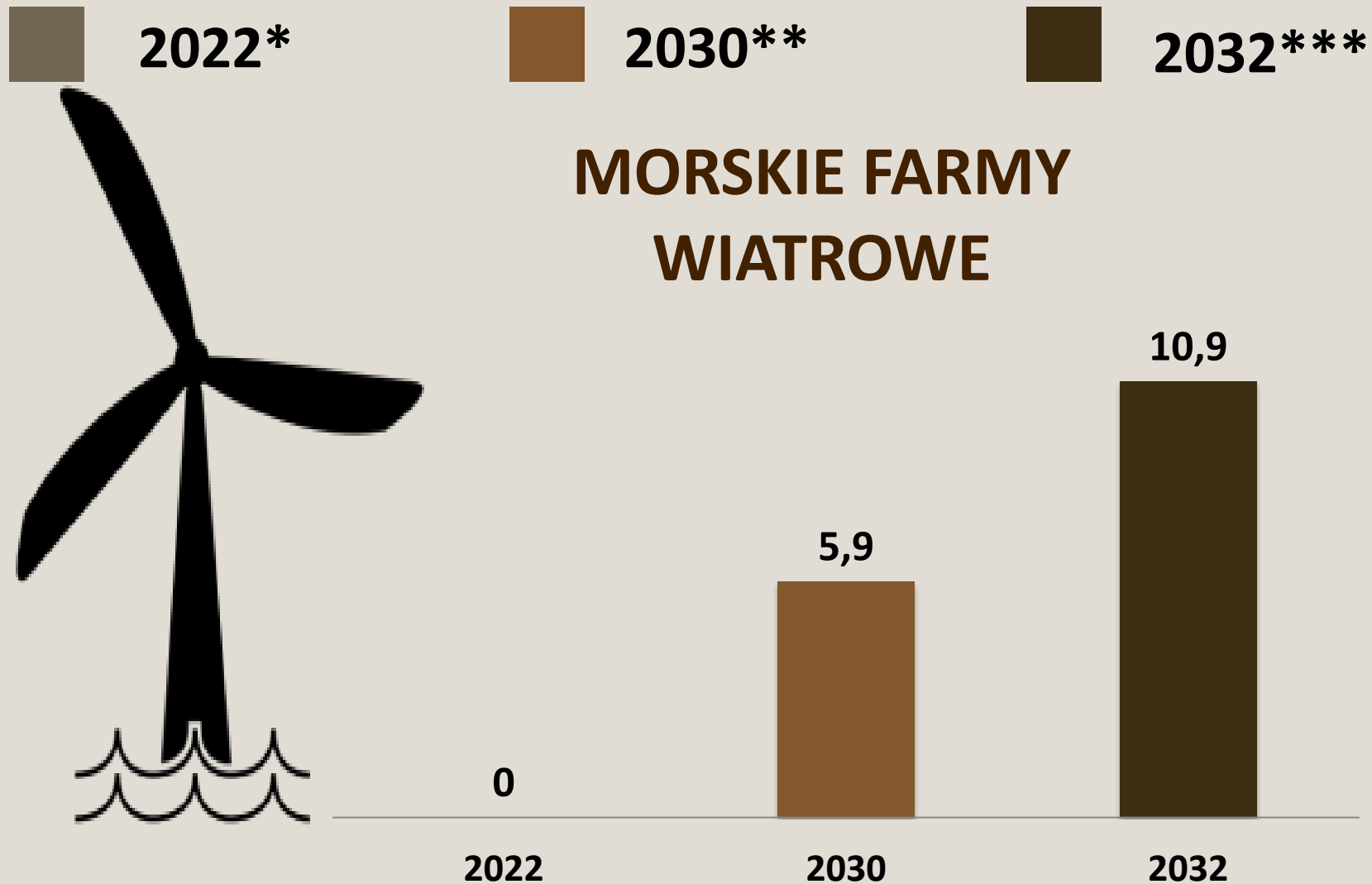
Moc OZE w Polsce, w GW

* - stan na styczeń, ** - aktualna strategia energetyczna rządu,

*** - najnowszy dokument PSE – plan rozwoju sieci

Moc OZE w Polsce, w GW

* - stan na styczeń, ** - aktualna strategia energetyczna rządu,

*** - najnowszy dokument PSE – plan rozwoju sieci

**Na koniec tej części prezentujemy
3 uwagi praktyczne:**

1. Bez magazynów energetyka odnawialna kuleje.

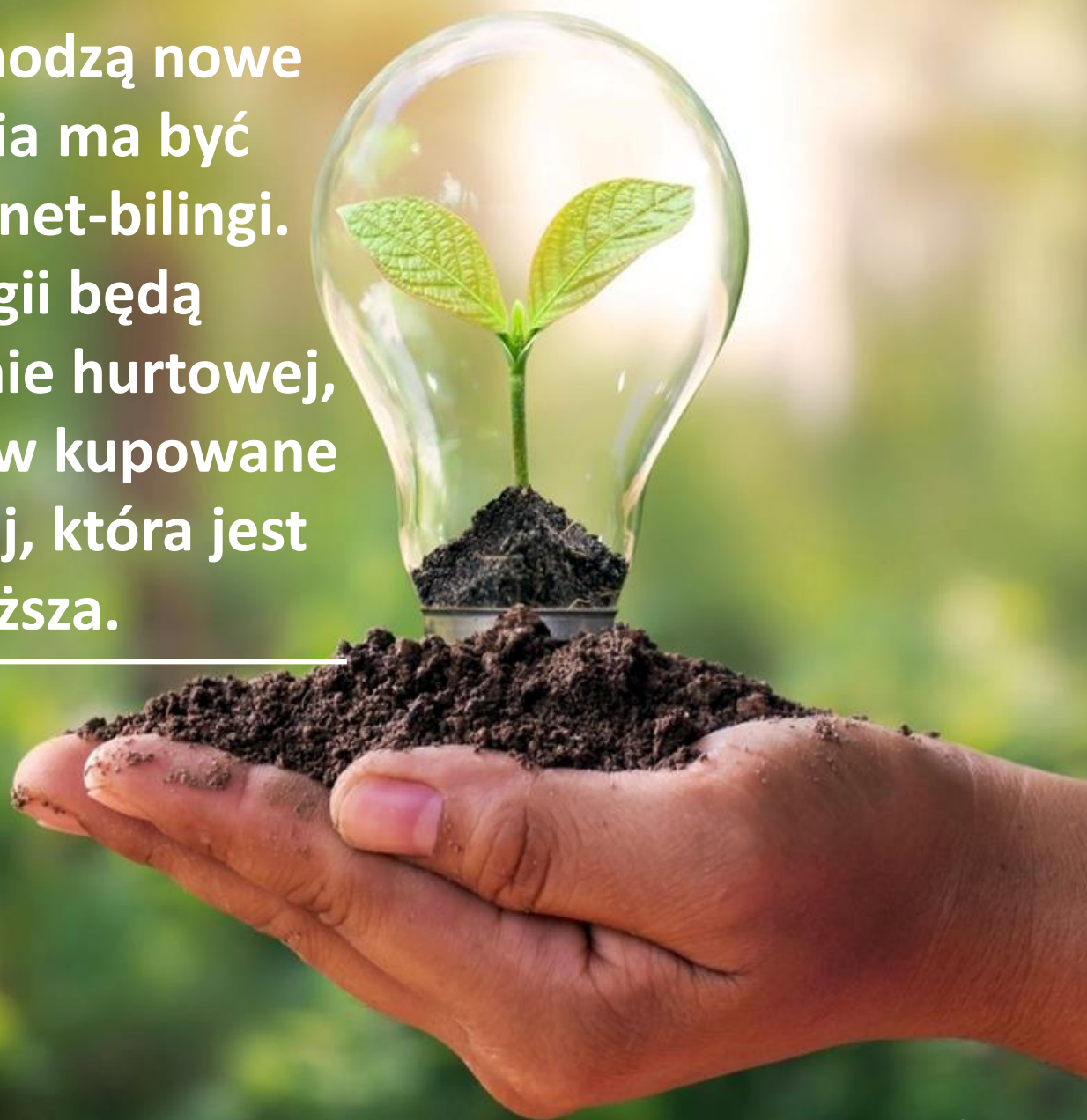

2. Od teraz posiadacze fotowoltaiki będą sprzedawać i kupować energię po cenach rynkowych. Niekorzystny efekt zmiany został zniwelowany przez drogą energię.

3. Od kwietnia wchodzą nowe przepisy, a energia ma być rozliczana według net-bilingi.

Nadwyżki energii będą sprzedawane po cenie hurtowej, a w razie niedoborów kupowane po cenie detalicznej, która jest znacznie wyższa.

1.3. WYZWANIA FINANSOWE:

**Ok. 1,2 Biliona PLN
na rozwój Polski,
a według bardziej
optymistycznych
wyliczeń nawet ok.
1,5 biliona PLN**

Na lata 2021-2027 Polska otrzyma z budżetu Unii Europejskiej łącznie ok. 133,8 mld EURO, czyli ok. 770 mld PLN z UE.

Z czego ok.:

- ✓ **57,2 mld euro** w ramach nowego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, z czego 23 mld euro w formie dotacji i 34,2 w formie pożyczek **tj. ok. 250 mld PLN**
 - ✓ **72,2 mld euro** na realizację polityki spójności w nowym okresie programowania (EFRR i EFS+),
 - ✓ **4,4, mld euro** w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), tj.: **ok. 25,5 mld PLN**
-

- łącznie 500 mld PLN (POLITYKA SPÓJNOŚCI)

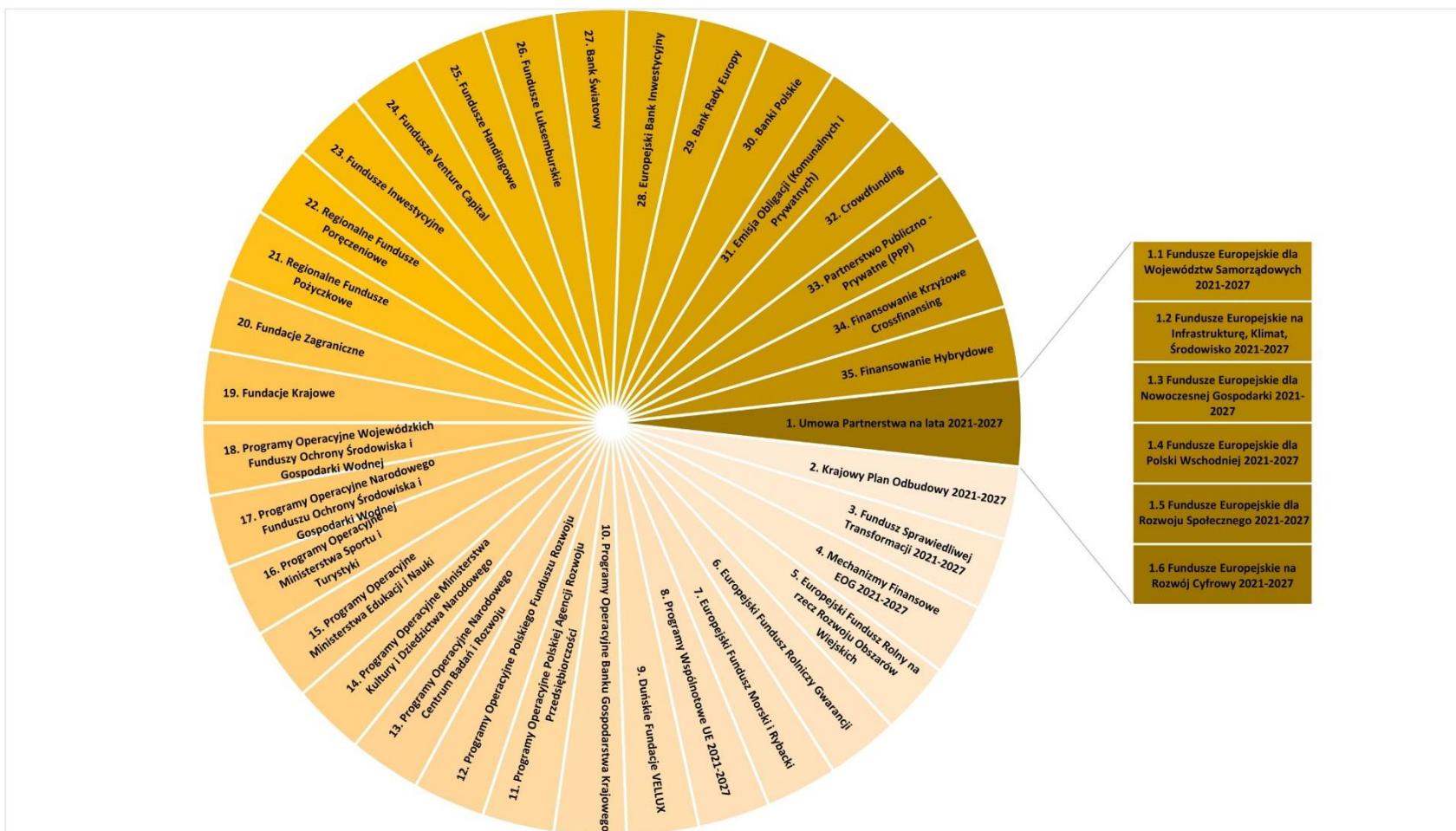
- ✓ **120 mld** – Krajowe Środki Publiczne (ok. 15%),
 - ✓ **200 mld** – Środki komercyjne (ok. 25%),
 - ✓ **100 mld PLN** – Środki bezpośrednio dostępne z Brukseli.
-

➤ **1,2 biliona PLN**

**2. Matryca Funduszy Pomocowych UE i EOG,
a także innych dostępnych instrumentów finansowych
w perspektywie do 2030r. dla przedsiębiorców,
samorządów terytorialnych, jednostek samorządu terytorialnego,
przedsiębiorstw komunalnych,
wyższych uczelni, kościołów i związków wyznaniowych,
organizacji pozarządowych oraz inwestorów**

Matryca Funduszy Pomocowych UE i EOG, a także innych dostępnych instrumentów finansowych w perspektywie do 2030 roku dla przedsiębiorców, samorządów terytorialnych, jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorstw komunalnych, wyższych uczelni, kościołów i związków wyznaniowych, organizacji pozarządowych oraz inwestorów

1. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027

**1.1 Fundusze Europejskie dla Województw Samorządowych
2021-2027**

**1.2 Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat,
Środowisko 2021-2027**

**1.3 Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
2021-2027**

1.4 Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027

**1.5 Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego
2021-2027**

1.6 Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027

2. Krajowy Plan Odbudowy 2021-2027

3. Fundusz Sprawiedliwej Transformacji 2021-2027

4. Mechanizmy Finansowe EOG 2021-2027

5. Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

6. Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji

7. Europejski Fundusz Morski i Rybacki

8. Programy Wspólnotowe UE 2021-2027

8.1. Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME)

8.2. Kreatywna Europa

8.3. Erasmus +

8.4. Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)

8.5. Europa dla obywateli

8.6. Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego

8.7. Horyzonty 2020

9. Duńskie Fundacje VELLUX

10. Programy Operacyjne Banku Gospodarstwa Krajowego

11. Programy Operacyjne Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

12. Programy Operacyjne Polskiego Funduszu Rozwoju

13. Programy Operacyjne Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

14. Programy Operacyjne Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

15. Programy Operacyjne Ministerstwa Edukacji i Nauki

16. Programy Operacyjne Ministerstwa Sportu i Turystyki

**17. Programy Operacyjne Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej**

**18. Programy Operacyjne Wojewódzkich Funduszy
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**

19. Fundacje Krajowe

20. Fundacje Zagraniczne

21. Regionalne Fundusze Pożyczkowe

22. Regionalne Fundusze Poręczeniowe

23. Fundusze Inwestycyjne

24. Fundusze Venture Capital

25. Fundusze Handingowe

26. Fundusze Luksemburskie

27. Bank Światowy

28. Europejski Bank Inwestycyjny

29. Bank Rady Europy

30. Banki Polskie

31. Emisja Obligacji (Komunalnych i Prywatnych)

32. Crowdfunding

33. Partnerstwo Publiczno - Prywatne (PPP)

34. Finansowanie Krzyżowe Crossfinancing

35. Finansowanie Hybrydowe

3. PODSTAWOWE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

3.1. UMOWA PARTNERSTWA 2021-2027

Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027:

- ✓ określa kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym,
- ✓ wskazuje oczekiwane rezultaty,
- ✓ wyznacza obowiązujące ramy finansowe i wdrożeniowe.

6 celów polityki spójności na lata 2021-2027:

Cel 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa

Cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa

Cel 3: Lepiej połączona Europa

Cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym

Cel 5: Europa bliżej obywateli

Cel 6: Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

**Aby realizować założenia Umowy Partnerstwa,
potrzebujemy programów krajowych
i regionalnych. Określają one priorytetowe
obszary wsparcia i wyznaczają konkretne
działania.**

CEL 1 – BARDZIEJ KONKURENCYJNA I INTELIGENTNA EUROPA

- **Wzrost znaczenia badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii**

Wyzwania:

- Postęp technologiczny we wszystkich sektorach gospodarki
- Nowoczesne przedsiębiorstwa (innowacyjność procesów i nowe modele biznesowe)
- Niewystarczająca współpraca między przedsiębiorstwami i nauką

- **Wzrost znaczenia badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii**

Planowane działania:

- Wsparcie wszystkich etapów tworzenia innowacji w przedsiębiorstwach
- Współpraca przedsiębiorstw, organizacji badawczych oraz sektora publicznego w procesie tworzenia innowacji
- Wzmocnienie działań sektora nauki na rzecz gospodarki

- **Wzrost znaczenia badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii**

Rezultaty:

- Rozszerzenie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej przedsiębiorstw
- Większy stopień wykorzystania technologii i wiedzy w gospodarce
- Poprawa pozycji polskich przedsiębiorstw w światowych łańcuchach dostaw
- Większa liczba firm, które wykorzystują innowacje

- **Wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki**

Wyzwania:

- Wykorzystanie technologii cyfrowych i nowych modeli biznesowych w przedsiębiorstwach
- Wzmocnienie potencjału podmiotów świadczących usługi dla biznesu
- Kształtowanie kompetencji proinnowacyjnych i menadżerskich w gospodarce
- Zwiększenie zdolności MŚP do wdrażania innowacji

- **Wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki**

Planowane działania:

- Cyfryzacja przedsiębiorstw i sektora publicznego
- Wsparcie inwestycji w małych i średnich przedsiębiorstwach
- Rozwój innowacyjnych usług dla firm
- Rozwój niezbędnych dla nowoczesnej gospodarki kompetencji i umiejętności przedsiębiorców, menadżerów i pracowników
- Wzrost internacjonalizacji przedsiębiorstw, w tym rozwój produktów, poszukiwanie i zdobywanie nowych rynków oraz zmiany modelu biznesowego

CEL 1 – BARDZIEJ KONKURENCYJNA I INTELIGENTNA EUROPA

- **Wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki**

Rezultaty:

- Zwiększenie automatyzacji i robotyzacji przedsiębiorstw
- Zwiększenie zaawansowania cyfrowego firm
- Poprawa dostępności e-usług publicznych
- Wzrost poziomu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw
- Wzrost skali inwestycji w przedsiębiorstwach

➤ Efektywność energetyczna

Wyzwania:

- Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, która jest jedną z najwyższych w Unii Europejskiej
- Zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki

➤ Efektywność energetyczna

Planowane działania:

- Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw, budynków mieszkalnych i publicznych
- Budowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła
- Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła opartych na paliwach stałych
- Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców i władz lokalnych w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE)

➤ Efektywność energetyczna

Rezultaty:

- Obniżenie zużywanej ilości energii w sektorze mieszkalnictwa i przedsiębiorstw
- Spadek emisji gazów cieplarnianych (głównie CO₂)

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

➤ Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań

Wyzwania:

- Niezawodność i stabilność dostaw energii
- Zmniejszenie strat przesyłowych energii elektrycznej (przestarzała infrastruktura elektroenergetyczna)
- Rozwinięcie potencjału magazynowania energii

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

➤ Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań

Planowane działania:

- Inwestycje w infrastrukturę energetyczną
- Rozbudowa systemu magazynowania energii
- Rozwój systemów dystrybucyjnych (lokalne stacje gazu ziemnego)
- Rozwój sieci punktów ładowania pojazdów elektrycznych
- Rozwijanie inteligentnych systemów w energetyce
- Podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców i przedsiębiorców dotyczącej energetyki

➤ Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań

Rezultaty:

- Poprawa jakości i bezpieczeństwa funkcjonowania sieci elektroenergetycznej
- Rozwój inteligentnych sieci gazowych i wzrost ich znaczenia w systemie energetycznym oraz możliwości magazynowania energii

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

➤ Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych

Wyzwania:

- Redukcja emisji CO₂
- Transformacja energetyczna w kierunku zielonej gospodarki

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

➤ Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych

Planowane działania:

- Budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii wraz z magazynami
- Rozwój energetyki prosumenckiej, czyli rozproszonych instalacji o małej mocy
- Niwelowanie niestabilności produkcji energii z OZE za pomocą instalacji hybrydowych

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

- **Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych**

Rezultaty:

- Wzrost udziału OZE w końcowym zużyciu energii

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

➤ Przystosowanie do zmian klimatu

Wyzwania:

- Ekstremalne zjawiska pogodowe
- Okresowe deficyty wody

➤ Przystosowanie do zmian klimatu

Planowane działania:

- Wspieranie retencjonowania (magazynowania) wody, w tym małej retencji
- Rozwój potencjału służb publicznych – rozwój monitoringu, systemów prognozowania i ostrzegania przed stanami nadzwyczajnymi oraz systemów ratownictwa, w tym wyposażenie służb ratowniczych
- Opracowanie i wprowadzanie planów adaptacji do zmian klimatu
- Dostosowanie infrastruktury do ekstremalnych stanów pogodowych
- Edukacja ekologiczna

➤ Przystosowanie do zmian klimatu

Rezultaty:

- Wzrost zdolności retencyjnej (również naturalnej), w tym małej retencji
- Rozwój systemów monitorowania i ostrzegania przed nadzwyczajnymi stanami Pogodowymi
- Odpowiednie przygotowanie służb publicznych, które zarządzają kryzysem w sytuacji zaistnienia nadzwyczajnych stanów pogodowych

➤ Gospodarka odpadowa i efektywne wykorzystanie zasobów

Wyzwania:

- Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów
- Efektywne zagospodarowanie odpadów

➤ Gospodarka odpadowa i efektywne wykorzystanie zasobów

Planowane działania:

- Inwestycje w kierunku wzmocnienia Gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)
- Zapobieganie powstawaniu odpadów i ograniczanie ich ilości
- Efektywne gospodarowanie zasobami: naprawy oraz recykling
- Zapobieganie powstawaniu odpadów żywnościowych
- Edukacja ekologiczna

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

➤ Gospodarka odpadowa i efektywne wykorzystanie zasobów

Rezultaty:

- Poprawa efektywności gospodarowania odpadami komunalnymi
- Stosowanie procesów produkcyjnych, które redukują wykorzystanie zasobów

➤ Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa

Wyzwania:

- Odpowiednie oczyszczanie ścieków komunalnych i przemysłowych
- Utrzymanie dobrego stanu wód
- Efektywne wykorzystanie zasobów bez dodatkowego obciążania środowiska

➤ Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa

Planowane działania:

- Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej
- Poprawa zarządzania wodą (m.in. w celu powtórnego wykorzystywania wody)
- Rozwój systemów ujęć, uzdatniania, dostawy i magazynowania wody

➤ Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa

Rezultaty:

- Poprawa efektywności gospodarowania wodą pitną i ściekami komunalnymi

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

➤ Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa

➤ Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej

Wyzwania:

- Niezadawalający stan ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

➤ Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej

Planowane działania:

- Wsparcie zarządzania i doskonalenie systemów ochrony przyrody
- Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony przyrody
- Zachowanie lub przywracanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków
- Utrzymanie i odbudowa funkcji ekosystemów

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

➤ Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej

Rezultaty:

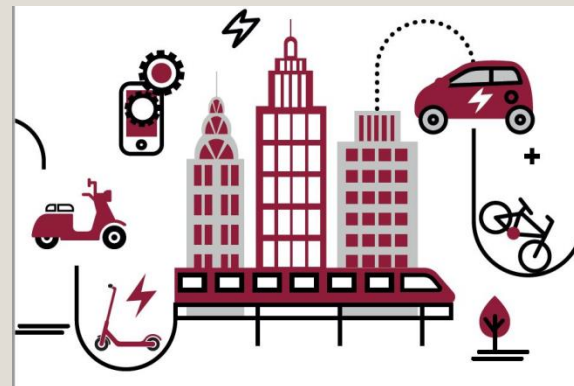
- Wzmocnienie ochrony bioróżnorodności i naturalnych ekosystemów
- Rozwój systemów monitorowania zasobów przyrodniczych, które ułatwiają ich ochronę

➤ Transport niskoemisyjny i mobilność miejska

Wyzwania:

- Zapewnienie lepszego dostępu do transportu publicznego dla mieszkańców obszarów zurbanizowanych
- Rozwój transportu niskoemisyjnego lub o zerowej emisyjności

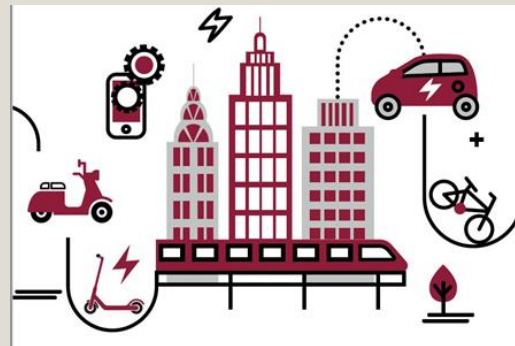

CEL 2 – BARDZIEJ PRZYJAZNA DLA ŚRODOWISKA NISKOEMISYJNA EUROPA

➤ Transport niskoemisyjny i mobilność miejska

Planowane działania:

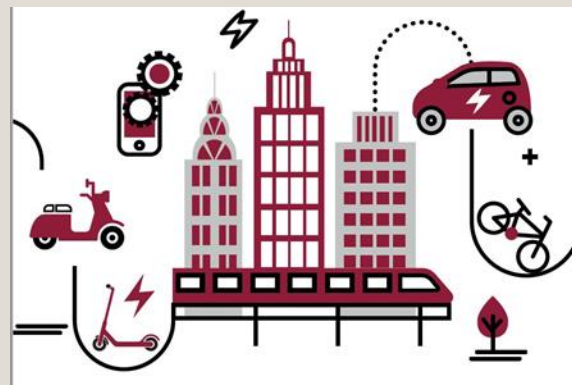
- Rozwój infrastruktury dla rowerzystów i pieszych oraz transportu zbiorowego
- Inwestycje w nowoczesny tabor nisko i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą do jego ładowania/tankowania
- Rozbudowa infrastruktury szynowej komunikacji miejskiej, w tym metra
- Wprowadzanie nowoczesnych systemów zarządzania ruchem oraz inteligentnych technologii
- Promowanie korzystania z niskoemisyjnego transportu zbiorowego i ruchu niezmotoryzowanego

➤ Transport niskoemisyjny i mobilność miejska

Rezultaty:

- Lepsza organizacja transportu zbiorowego w miastach i poprawa jego dostępności
- Redukcja emisji z transportu w miastach

➤ Transport

Wyzwania:

- Ograniczenie deficytów w infrastrukturze sieci transportowej
- Wprowadzenie zintegrowanego podejścia do planowania i organizacji transportu
- Zapewnienie dostępności transportu
- Zmniejszenie liczby ofiar i poszkodowanych, szczególnie w wypadkach drogowych
- Zmniejszenie emisji CO2 i wpływu transportu na środowisko naturalne

➤ Transport

Planowane działania:

- Rozwój lądowej oraz wodnej infrastruktury transportowej (w Transeuropejskiej Sieci Transportowej i poza nią) z priorytetem dla rozwoju kolei
- Integracja różnych rodzajów transportu pasażerskiego i towarowego
- Realizacja działań inwestycyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa
- Przyspieszenie wprowadzania rozwiązań cyfrowych do polskiego systemu transportowego

➤ Transport

Rezultaty:

- Stworzenie multimodalnego (łączącego różne gałęzie transportu) systemu transportowego o wysokim poziomie bezpieczeństwa i mniejszym wpływie na środowisko naturalne
- Zmniejszenie dysproporcji w dostępności transportowej polskich województw
- Wzrost udziału transportu kolejowego w przewozach pasażerskich i towarowych
- Zwiększenie dostępności punktów/węzłów transportowych dla osób o ograniczonej mobilności i z niepełnosprawnościami

CEL 3 – LEPIEJ POŁĄCZONA EUROPA

➤ Transport

➤ Cyfryzacja

Wyzwania:

- Internet o prędkości co najmniej 100 Mb/s dla wszystkich
- Rozwój nowoczesnych technologii i systemów łączności

➤ Cyfryzacja

Planowane działania:

- Budowa ultraszybkiej sieci szerokopasmowej dla wszystkich gospodarstw domowych (na obszarach wiejskich i miejskich)
- Zapewnienie gigabitowego dostępu do Internetu dla wszystkich (siła napędowa rozwoju społeczno-gospodarczego)
- Inwestycje w rozwój systemów bezprzewodowych kolejnych generacji, w tym pilotaże i przedsięwzięcia demonstracyjne

➤ Cyfryzacja

Rezultaty:

- Zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu jak największej liczbie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
- Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów, które uzyskały wsparcie
- Ograniczenie wykluczenia cyfrowego

➤ Rynek pracy, zasoby ludzkie

Wyzwania:

- Wzmacnianie adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników w odpowiedzi na dynamiczne zmiany zachodzące na rynku pracy
- Zwiększenie zasobów pracy

➤ Rynek pracy, zasoby ludzkie

Planowane działania:

- Aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy
- Doskonalenie mechanizmów funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia
- Wzmacnianie zdolności przedsiębiorstw i pracowników do szybkiego zatrudnienia w nowych warunkach
- Wzmacnianie potencjału pracodawców i pracowników

➤ Rynek pracy, zasoby ludzkie

Rezultaty:

- Wyższy poziom zatrudnienia osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy
- Stosowanie zasady równości szans w pracy kobiet i mężczyzn oraz zwiększenie równowagi między życiem zawodowym i prywatnym
- Nowe sposoby aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych

➤ Edukacja, kształcenie, umiejętności

Rezultaty:

- Rozwój kompetencji „miękkich” i proinnowacyjnych uczniów
- Rozwój kompetencji w obszarach kluczowych dla gospodarki
- Większy udział osób dorosłych, które się kształcą i podnoszą swoje umiejętności
- Lepszy dostęp do edukacji dla uczniów i studentów z niepełnosprawnościami
- Rozwój nowoczesnego szkolnictwa wyższego
- Większa aktywność polskiego sektora szkolnictwa wyższego i nauki na arenie Międzynarodowej
- Wyższy poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa

➤ Edukacja, kształcenie, umiejętności

➤ Włączanie i integracja społeczna

Wyzwania:

- Ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego
- Większa dostępność usług społecznych
- Przeciwdziałanie deprivacji materialnej

➤ Włączanie i integracja społeczna

Planowane działania:

- Wspieranie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- Udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym
- Pomoc dla osób z niepełnosprawnościami w pokonywaniu codziennych trudności
- Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli innych państw i społeczności marginalizowanych
- Wzmocnienie potencjału instytucji opieki społecznej oraz reintegracji

➤ Włączanie i integracja społeczna

Rezultaty:

- Zwiększenie dostępu do usług związanych z podjęciem pracy albo zmianą zawodu dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
- Zmniejszenie skutków ubóstwa, szczególnie wśród rodzin z dziećmi
- Objęcie wsparciem żywnościowym i energetycznym osób najbardziej potrzebujących
- Rozwój usług społecznych świadczonych lokalnie
- Zwiększenie liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych
- Wzrost współczynnika aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami w wieku produkcyjnym

➤ Ochrona zdrowia

Wyzwania:

- Większa dostępność usług zdrowotnych z uwzględnieniem zróżnicowania między regionami
- Wzrost efektywności i jakości systemu ochrony zdrowia
- Przejście od świadczenia usług zdrowotnych i społecznych w dużych instytucjach do opieki lokalnej (deinstytucjonalizacja)

➤ Ochrona zdrowia

Planowane działania:

- Realizacja kompleksowych programów promocji zdrowia i profilaktyki chorób
- Podnoszenie jakości świadczonych usług zdrowotnych
- Wspieranie dostępności do wysokiej jakości nowoczesnych usług zdrowotnych
- Modernizacja infrastruktury medycznej
- Zwiększenie liczby personelu medycznego oraz podniesienie jego kwalifikacji
- Wspieranie deinstytucjonalizacji świadczenia usług zdrowotnych i społecznych
- Zwiększenie potencjału instytucji zarządzających systemem zdrowia

➤ Ochrona zdrowia

Rezultaty:

- Wzrost jakości i dostępności usług zdrowotnych
- Zwiększenie liczby osób korzystających z usług społecznych i zdrowotnych świadczonych w społeczności lokalnej
- Zwiększenie kompetencji i liczby pracowników podmiotów leczniczych
- Zwiększenie świadomości społecznej Polaków w zakresie dbania o własne zdrowie i zdrowego stylu życia

➤ Kultura i turystyka

Wyzwania:

- Wzmocnienie roli kultury i turystyki dla rozwoju gospodarczego i spójności społecznej
- Podnoszenie atrakcyjności turystycznej regionów

➤ Kultura i turystyka

Planowane działania:

- Utrzymanie w dobrym stanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego
- Rozwój instytucji kultury ważnych dla edukacji i aktywności kulturalnej
- Odnowienie lub adaptacja budynków i przestrzeni na potrzeby aktywizacji i integracji lokalnych społeczności
- Inwestycje w tworzenie szlaków turystycznych

➤ Kultura i turystyka

Rezultaty:

- Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionów i kraju
- Wzrost jakości życia społecznego i aktywności kulturalnej mieszkańców
- Wzmocnienie innowacyjności inwestycji w sektorach kultury i turystyki
- Współpraca międzysektorowa, m.in. w obszarze kultury, nauki, edukacji, integracji społecznej i rozrywki

➤ Europa bliżej obywateli

Wyzwania:

- Odbudowa lokalnych gospodarek, szczególnie w sytuacji kryzysu epidemicznego
- Niewielki wpływ wspólnot lokalnych na rozwój gmin, powiatów
- Przyspieszenie rozwoju obszarów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej
- Rozwój kompetencji władz lokalnych (planowanie i realizacja polityki rozwoju)
- Wzmocnienie kapitału społecznego

➤ Europa bliżej obywateli

Planowane działania:

- Realizacja strategii przygotowanych na poziomie ponadlokalnym i lokalnym
- Realizacja projektów zintegrowanych
- Wspieranie samorządów i inicjatyw oddolnych w przygotowaniu strategii Terytorialnych
- Działania adresowane do obszarów słabiej rozwiniętych – obszarów strategicznej interwencji, w tym miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją
- Wykorzystanie instrumentów terytorialnych takich jak ZIT, RLKS i IIT

➤ Europa bliżej obywateli

Rezultaty:

- Transformacja gospodarek lokalnych
- Zbudowanie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z miastami
- Udział lokalnych interesariuszy w planowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego

CEL 6 – ŁAGODZENIE SKUTKÓW TRANSFORMACJI W KIERUNKU GOSPODARKI NEUTRALNEJ DLA KLIMATU

➤ Europa w drodze ku gospodarce neutralnej dla klimatu

Wyzwania:

- Łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej
- Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionów „węglowych”
- Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i większa efektywność energetyczna

➤ Europa w drodze ku gospodarce neutralnej dla klimatu

Planowane działania:

- Pomoc dla małych i średnich przedsiębiorców w rozwijaniu działalności, szczególnie w branżach innowacyjnych
- Wsparcie w sektorze „zielonej energetyki” i ograniczenie niskiej emisji
- Zmiana i podnoszenie kwalifikacji pracowników
- Regeneracja obszarów pogórnicych i przemysłowych
- Podniesienie dostępności wybranych usług publicznych

CEL 6 – ŁAGODZENIE SKUTKÓW TRANSFORMACJI W KIERUNKU GOSPODARKI NEUTRALNEJ DLA KLIMATU

➤ Europa w drodze ku gospodarce neutralnej dla klimatu

Rezultaty:

- Modernizacja rynków pracy obszarów „transformacji górniczej” rozumiana jako tworzenie miejsc pracy w sektorach niezwiązanych z górnictwem oraz energetyką konwencjonalną
- Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenach z górnictwem oraz energetyką konwencjonalną
- Utrzymanie (lub zwiększenie) poziomu aktywności zawodowej mieszkańców obszarów „transformacji górniczej” i ograniczenie zjawiska depopulacji tych regionów

CEL 6 – ŁAGODZENIE SKUTKÓW TRANSFORMACJI W KIERUNKU GOSPODARKI NEUTRALNEJ DLA KLIMATU

- Europa w drodze ku gospodarce neutralnej dla klimatu

Jakie programy zrealizujemy?

Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 zakłada kontynuację realizacji dotychczasowych programów krajowych oraz regionalnych.

Nowym narzędziem będzie program finansowany ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

The background features abstract organic shapes in shades of green and orange. A large green shape is in the top-left corner, and several orange shapes of varying sizes are in the bottom-right corner.

OBSZARY PROGRAMÓW

Infrastruktura i środowisko

Przystosowanie do zmian klimatu, gospodarka o obiegu zamkniętym, efektywność energetyczna, energia ze źródeł odnawialnych, rozbudowa inteligentnej infrastruktury energetycznej, lepsza infrastruktura transportowa, infrastruktura na potrzeby ochrony zdrowia oraz kultury.

Badania, rozwój, innowacyjność

Wsparcie badań i innowacji oraz wykorzystywania zaawansowanych technologii w przedsiębiorstwach i konsorcjach, wprowadzanie wyników prac B+R, transfer technologii, rozwój sektora venture capital, powstawanie nowych modeli biznesowych na rzecz transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym oraz zmiana modeli biznesowych polskich przedsiębiorstw (Przemysł 4.0).

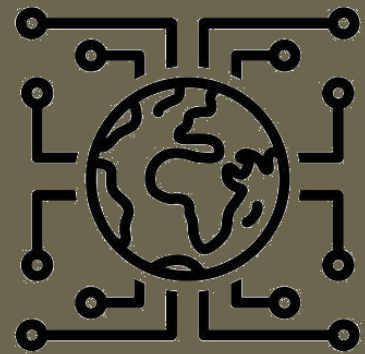
Rozwój kapitału ludzkiego

Rynek pracy, zasoby ludzkie, edukacja i kwalifikacje, włączenie i integracja społeczna, ochrona zdrowia, innowacje społeczne, rozwój ekonomii społecznej i usług społecznych.

Rozwój cyfrowy

Kompetencje cyfrowe, wykorzystywanie zaawansowanych technologii cyfrowych (big data), cyberbezpieczeństwo, e-usługi sektora publicznego i prywatnego, cyfryzacja back-office administracji publicznej, zwiększenie dostępności danych cyfrowych o wysokim potencjale wykorzystania, cyfryzacja sektorów (w tym transportu, rolnictwa, środowiska, kultury oraz zdrowia), dostęp do ultraszybkiego szerokopasmowego internetu, sieci międzysektorowe (DIH).

Polska Wschodnia

(słabiej rozwinięte regiony Polski)

Większa przedsiębiorczość, rozwój i modernizacja systemu dystrybucji energii, adaptacja do zmian klimatu i ochrona przyrody, gospodarka o obiegu zamkniętym, zrównoważona mobilność miejska, zwiększenie dostępności transportowej (drogowej i kolejowej), miejsca aktywności społecznej, turystyka.

Pomoc najbardziej potrzebującym

Pomoc żywnościowa,
podstawowa pomoc materialna,
działania w obszarze włączenia
społecznego, tzw. działania
towarzyszące dla osób
najbardziej potrzebujących
służące zwiększeniu
samodzielności osób
zagrożonych ubóstwem
i wykluczeniem społecznym.

Program w zakresie rybactwa i morza

Wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza, bezpieczeństwo żywnościowe, poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami, ochrona, bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki, wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych z wykorzystaniem narzędzia RLKS.

Program Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Łagodzenie skutków transformacji branży paliw kopalnych i energetyki konwencjonalnej w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie w oparciu o plany sprawiedliwej transformacji: zmiany profilu gospodarczego, wzrost innowacyjności i rozwój MŚP, wzrost gospodarczy oparty o wiedzę, zmiany kwalifikacji i aktywne przeciwdziałanie bezrobociu, rekultywacja terenów pogórnich dla poprawy atrakcyjności inwestycyjnej, wdrażanie działań związanych z efektywnością energetyczną, zieloną gospodarką i gospodarką obiegu zamkniętego. Program będzie realizowany w regionach silnie związanych z wydobywaniem i przetwórstwem paliw kopalnych.

Pomoc Techniczna dla Funduszy Unii Europejskiej

Wsparcie instytucji systemu wprowadzania programów w perspektywie 2021-2027, działania wzmacniające potencjał beneficjentów Funduszy Europejskich oraz przedsięwzięcia koordynacyjne, np. w obszarze Funduszy Europejskich.

16 programów regionalnych

Opartych na strategii rozwoju województw obejmujących inwestycje, m.in. w działalność badawczo-rozwojową przedsiębiorstw, wsparcie MŚP, e-usługi publiczne, klastry, rozwój OZE, efektywność energetyczną, przystosowanie do zmian klimatu, ochronę terenów cennych ze względu na przyrodę, retencję wody, gospodarkę wodno-ściekową, odpadową, regionalną infrastrukturę transportową i tabor, infrastrukturę w zakresie kultury i turystyki, aktywizację zawodową, podnoszenie kwalifikacji, usługi świadczone w środowisku lokalnym, integrację społeczną, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej, edukację, profilaktykę w ochronie zdrowia, standardy usług w zakładach leczniczych.

Dodatkowo będą kontynuowane wszystkie dotychczasowe **programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej** – Interreg z udziałem Polski: 9 programów współpracy transgranicznej (z czego dla 5 Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pełni funkcję instytucji zarządzającej), 2 programy współpracy transnarodowej oraz program międzyregionalny Interreg Europa. Ostateczny zakres programów będzie wynikał z uzgodnień, które dotyczą podziału zadań na poziomie krajowym i regionalnym oraz między programami.

Instrumenty terytorialne

- Instrumenty terytorialne służą wzmocnieniu współpracy i partnerstw samorządów, które realizują wspólne działania rozwojowe na podstawie strategii terytorialnych. Wpisują się one w cele określone na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim.

Kluczowe zasady

W procesie przygotowania i wprowadzania instrumentów terytorialnych ważne są:

- partnerstwo i współpraca,
- zintegrowane podejście do rozwiązywania problemów łączących sąsiadujące jednostki samorządu terytorialnego (JST),
- zaangażowanie lokalnych instytucji i organizacji w przygotowanie i realizację działań wynikających ze strategii terytorialnych.

Realizacja tych zasad świadczy o oddolnym charakterze wypracowanych strategii. Muszą one być spójne z ramami strategicznymi stworzonymi na poziomie regionalnym (strategia rozwoju województwa). Na tym samym obszarze może funkcjonować więcej niż jeden instrument terytorialny. Jest jednak warunek! Konieczna jest komplementarność podejmowanych działań i eliminacja podwójnego finansowania.

Do dyspozycji są trzy rodzaje instrumentów

I. Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

To narzędzie znane w poprzedniej perspektywie. Umożliwia społecznościom lokalnym inicjowanie i realizację działań rozwojowych. Aby to osiągnąć sprawnie, muszą funkcjonować Lokalne Grupy Działania (LGD). Odpowiadają one za opracowanie i realizację Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR). W skład takiej grupy wchodzi przedstawiciele sektora publicznego, prywatnego i społecznego. Ich udział daje szansę, by umiejętnie rozwiązywać lokalne problemy i sprzyjać rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego.

Instrument jest przeznaczony dla obszarów:

- wiejskich,
- miejsko-wiejskich,
- miejskich.

RLKS realizuje projekty o małej skali, zgłaszane oddolnie na poziomie lokalnym. Wpisują się one w potrzeby gmin i powiatów powiązanych ze sobą funkcjonalnie.

II. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)

Ich istotą jest realizacja projektów partnerskich. Mają one wspierać miejskie obszary funkcjonalne, czyli gminy:

- miejskie,
- miejsko-wiejskie,
- wiejskie.

ZIT jest przeznaczony dla MOF miast wojewódzkich i MOF miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Szczególnie ważnymi dla ZIT tematami są: transport niskoemisyjny, poprawa stanu środowiska przyrodniczego na obszarze MOF, zwiększenie efektywności energetycznej w MOF, wsparcie rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego.

III. Inny Instrument Terytorialny (IIT)

To nowe narzędzie będące propozycją dla samorządów, które będą realizowały przygotowaną razem strategię rozwoju na rzecz swojego obszaru funkcjonalnego i rozwiązywały wspólne problemy. Bazą dla tworzenia tego typu instrumentów mogą być zdobyte przez JST doświadczenia w realizacji kontraktów samorządowych, porozumień sieciowych czy regionalnych instrumentów terytorialnych.

IIT są przeznaczone dla:

- miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, dla których nie wyznaczono miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF),
- obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją,
- OSI o znaczeniu regionalnym,
- obszarów rewitalizacji.

Formy wsparcia finansowego

W nowej perspektywie finansowej podstawową formą wsparcia będzie dotacja. Jest to forma bezzwrotna mająca zastosowanie w projektach, które nie generują dochodów.

Kontynuowane będzie również wsparcie zwrotne, w tym pożyczki, poręczenia i gwarancje. Jest to pomoc dla przedsiębiorców w projektach generujących dochód. Obejmie obszary innowacyjności, energetyki oraz wybrane typy projektów z zakresu środowiska i transportu.

Ramy finansowe Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027

Wielkość przyznanych Polsce pieniędzy z Polityki Spójności wynosi 72,2,4 mld euro (ceny stałe z 2018 r.). Dodatkowo Polska otrzyma 3,5 mld euro (ceny stałe z 2018 r.) z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Ma on wspierać polskie regiony w procesie odchodzenia od gospodarki opartej na paliwach kopalnych. Umowa Partnerstwa obejmie także działania finansowane z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

Ramy finansowe Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027

Inwestycje będą realizowane tak jak w poprzednich okresach programowania zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym. Między programy regionalne, prowadzone przez zarządy województw, zostanie podzielonych 40% pieniędzy z polityki spójności przeznaczonych na wsparcie inwestycji na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego. Programy regionalne tak jak dotychczas będą finansowane z dwóch funduszy – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego+.

***W co zainwestujemy
Fundusze Europejskie
na lata 2021-2027?***

Podział środków

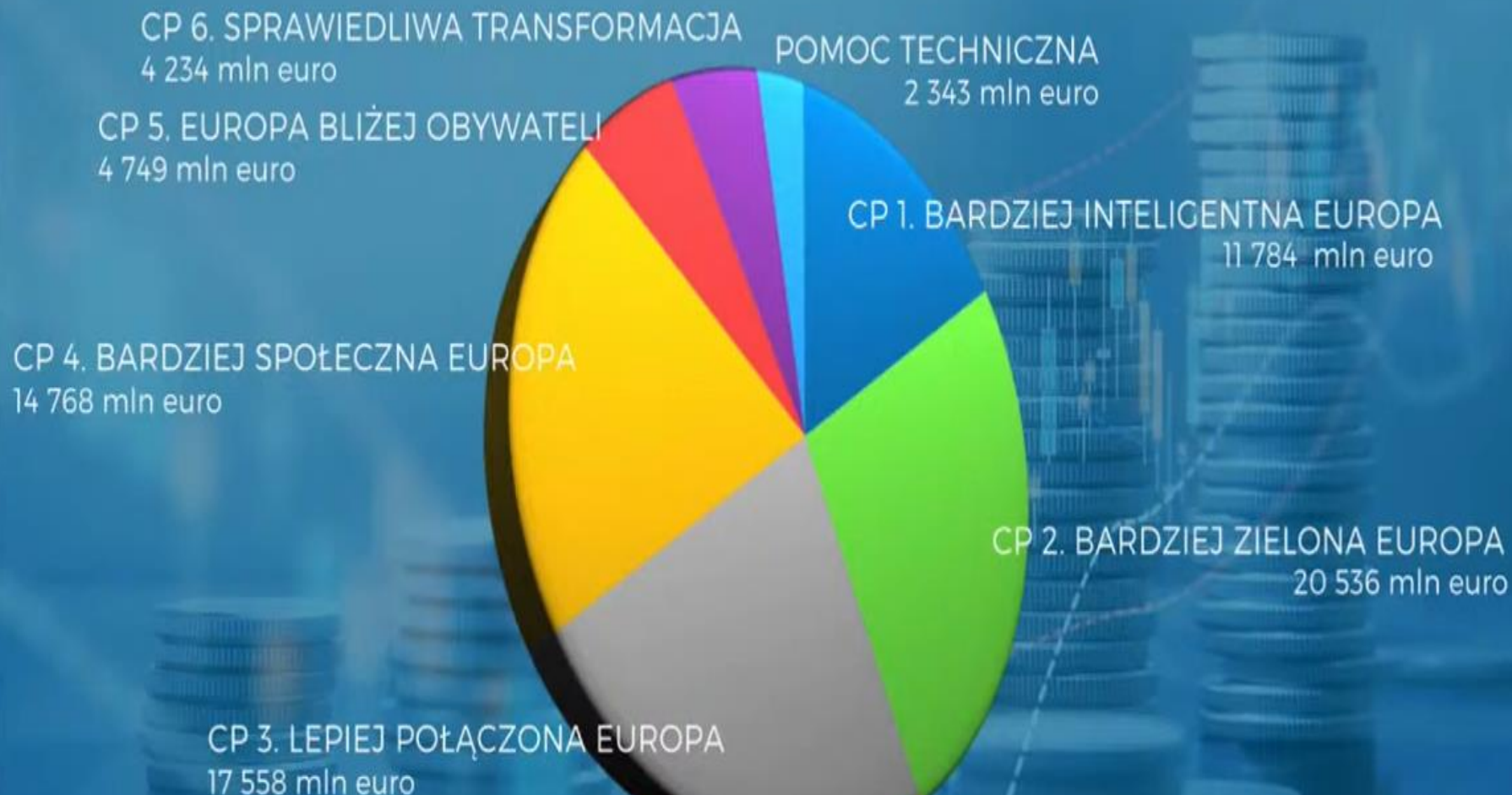
Cele polityki spójności

Unia Europejska ustaliła najważniejsze cele polityki spójności, do których kraje członkowskie muszą dostosować szczegółowe cele swoich programów operacyjnych.

W projekcie Umowy Partnerstwa MFiPR dokonało podziału środków przysługujących Polsce pomiędzy wskazane przez UE cele (podział środków na poziomie krajowym):

1. Bardziej Inteligentna Europa (EFRR) – 11 784 mln euro na:
 - **zwiększenie produktywności gospodarki** (badania i innowacje, wzmacnianie potencjału przedsiębiorstw i cyfryzacja),
2. Bardziej Zielona Europa (EFRR) – 20 536 mln euro na:
 - **obniżenie emisyjności i adaptację do zmian klimatu** (wsparcie OZE, efektywności energetycznej, ochrony środowiska i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej),
3. Lepiej Połączona Europa (EFRR) – 17 558 mln euro na:
 - **transformację cyfrową i niskoemisyjny system transportu** (infrastruktura sieci TEN-T, cyfryzacja i integracja transportu, rozwój sieci szerokopasmowych),
4. Bardziej Społeczna Europa (EFS+) – 14 768 mln euro na:
 - **budowę gospodarki opartej na wiedzy o silnym wymiarze społecznym** (rozwój przedsiębiorczości, rynku pracy, edukacji, systemu ochrony zdrowia, kultury i turystyki),
5. Europa Bliżej Obywateli (EFRR) – 4 749 mln euro na:
 - **wzmacnianie współpracy na poziomie lokalnym i regionalnym ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów społeczno-gospodarczych,**
6. Sprawiedliwa Transformacja (FST) – 4 234 mln euro na:
 - **łagodzenie społecznych, gospodarczych i społecznych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.**

Podział alokacji na poszczególne cele Polityki Spójności

Programy Operacyjne

Podobnie jak w latach 2014-2020 również w nowej, rozpoczynającej się perspektywie około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym. Pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw.

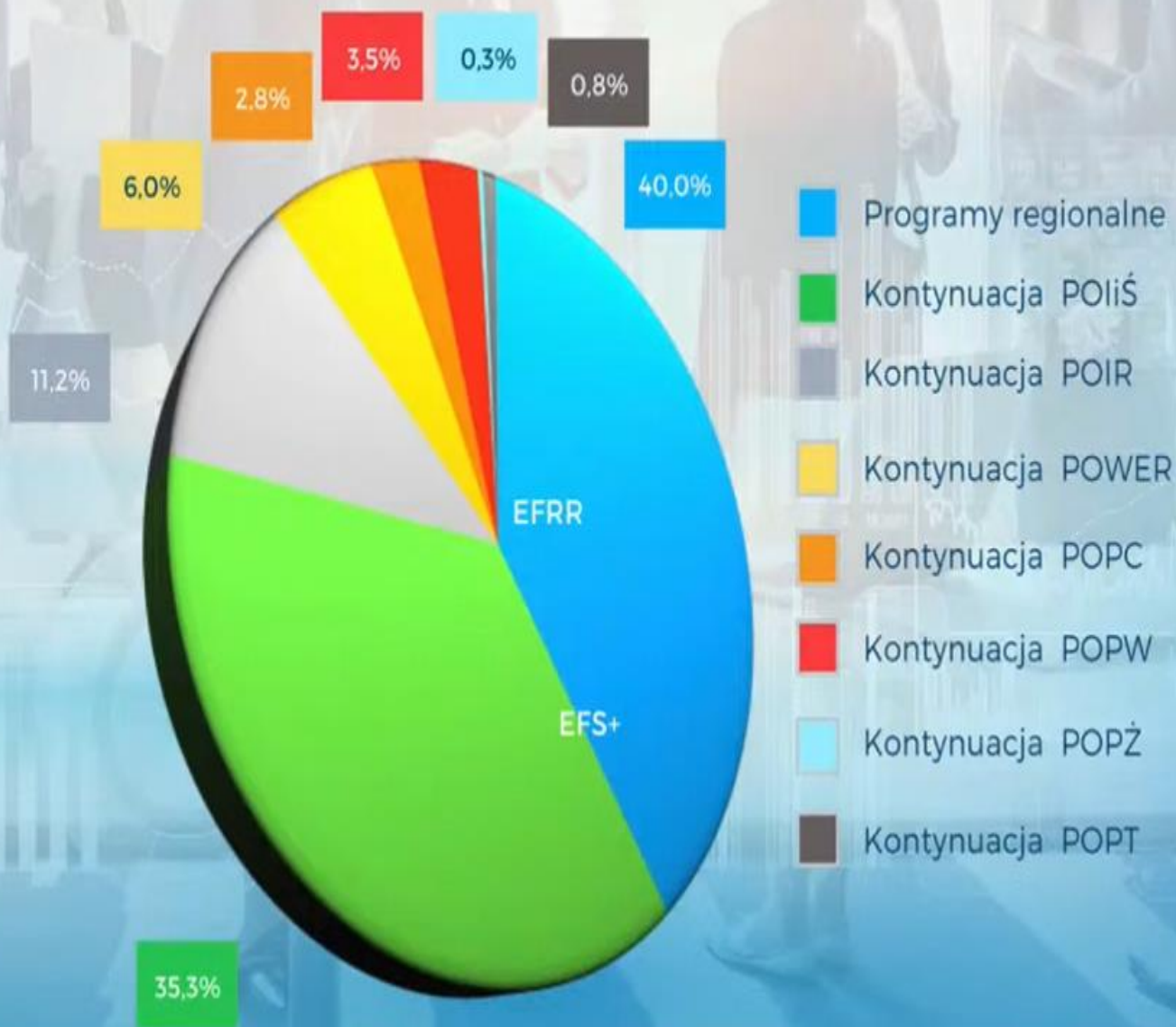
Proponowany podział środków na programy

Alokacja na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia (mld EUR)

EFRR	47,1
EFS+	11,6
FS	12,2
EFMR	0,5
FST	4,4

Alokacja na rzecz Europejskiej Współpracy Terytorialnej (mld EUR)

INTERREG	0,56
Razem	76,5

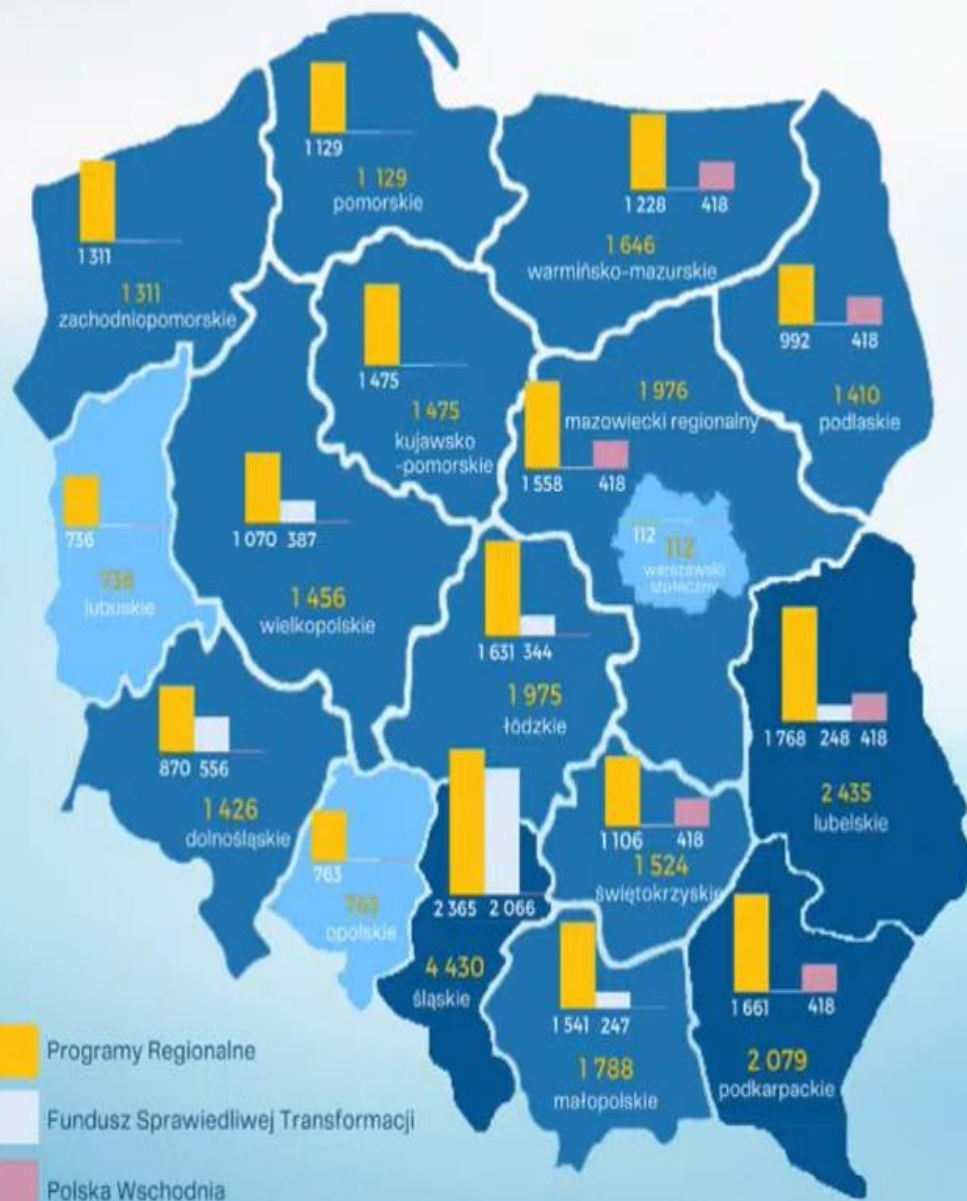
Programy Regionalne

Fundusze na programy regionalne podzielono według algorytmu opartego na obiektywnych kryteriach, między innymi na liczbie ludności i PKB na mieszkańca regionu. Dodatkowo sześć województw (śląskie, łódzkie, małopolskie, lubelskie, dolnośląskie i wielkopolskie) będzie mogło skorzystać ze środków w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, które zostaną skierowane na łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

Największym beneficjentem środków europejskich spośród wszystkich regionów Polski ponownie będzie **województwo śląskie**.

W ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego** będziemy mieli do wykorzystania **2 mld 365 mln euro**, a w ramach **Funduszu Sprawiedliwej Transformacji** kolejne **2 mld 66 mln euro**, co łącznie przełoży się na ponad **4 mld 430 mln euro**.

Podział funduszy między regiony z wyróżnieniem PR, FST i PPW (mln EUR)

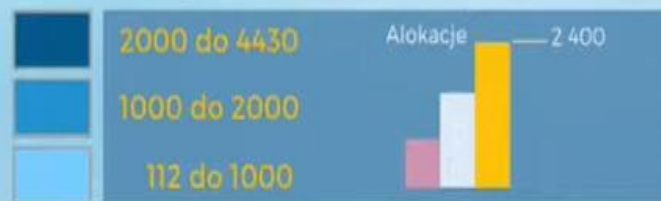
Łączna wartość środków dla RPO:
28 420 mln EUR

Wartość środków podzielona na obecnym etapie programowania: 21 315 mln EUR
Wartość środków do podziału na późniejszym etapie: 7 105 mln EUR

Alokacja w ramach programu dla Polski Wschodniej: 2 508 mln EUR

Alokacja w ramach programu dla Funduszu Sprawiedliwej Transformacji: 4 411 mln EUR

Suma alokacji (mln euro)

3.2. KRAJOWY PLAN ODBUDOWY

Krajowy Plan Odbudowy (KPO)

Ma odbudować kondycję gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią koronawirusa i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Otrzymane w ramach programu pieniądze mają być przeznaczone na modernizację technologiczną, trafić do rodzimych firm oraz poprawić jakość życia Polaków i konkurencyjność naszej gospodarki.

Reformy i programy inwestycyjne KPO mają przede wszystkim długofalowo realizować zieloną i cyfrową transformację.

Źródła finansowania

Powstanie KPO wynika z **Europejskiego Instrumentu Odbudowy** (Recovery and Resilience Facility - RRF), który przewiduje 750 mld euro pomocy dla państw członkowskich. Polska jest czwartym co do wielkości beneficjentem tego programu.

Nasz kraj ma otrzymać:

- 23,1 mld euro w postaci bezzwrotnych grantów,
- 34,2 mld euro w formie ewentualnych pożyczek.

★ Środki muszą być przeznaczone na konkretne inwestycje, wpisujące się w kluczowe obszary dla UE.

★ Środki te to infrastruktura, transport, energia i środowisko, innowacje, cyfryzacja, zdrowie, społeczeństwo oraz spójność terytorialna.

- ❖ **Komponent A** „Odporność i konkurencyjność gospodarki”
- ❖ **Komponent B** „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności”
- ❖ **Komponent C** „Transformacja cyfrowa”
- ❖ **Komponent D** „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia”
- ❖ **Komponent E** „Zielona, inteligentna mobilność”

3.3. Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji 2021-2027

Doświadczenia wielu regionów, które przeszły proces transformacji oraz dostępne publikacje i wytyczne podkreślają jego wieloaspektowy i długofalowy charakter oraz konieczność rzetelnego zaplanowania tego procesu w formie strategii lub programu.

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji powstanie dla 7 podregionów województwa śląskiego:

- katowickiego,
- bytomskiego,
- sosnowieckiego,
- gliwickiego,
- tyskiego,
- rybnickiego,
- bielskiego.

Zakres planu

Plan będzie zawierał zarys procesu transformacji dla wskazanych podregionów do 2030 r. Zostanie opracowany w zgodności z Krajowym Planem na rzecz Energii i Klimatu, opíše ścieżkę przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu, a także wskaże terytoria, które zostaną objęte dodatkowym wsparciem podczas transformacji. W odniesieniu do każdego z tych terytoriów Plan wskaże wyzwania społeczne, gospodarcze i środowiskowe oraz określi potrzeby przy rozgałęzianiu gospodarki, przekwalifikowywaniu pracowników i rekultywacji środowiska naturalnego.

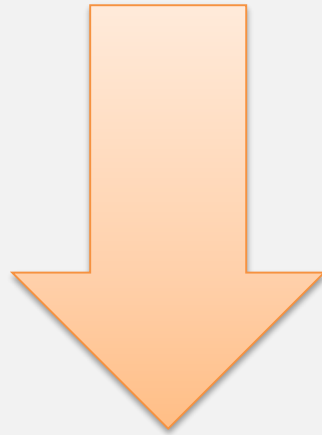

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji

będzie realizowany ze środków UE na lata 2021-2027, tj. z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji uzupełnionego o środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego + (EFS+). Zarząd Województwa Śląskiego stoi na stanowisku, że optymalnym poziomem wdrażania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji jest poziom regionalny w ramach RPO WSL 2021-2027.

Budżet

4.4 mld Euro

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji

Zarys programu transformacji
do 2030 r.
dla 7 podregionów województwa
śląskiego

sprawiedliwa
transformacja
Śląskiego

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji

- ❖ najbardziej dotknięte skutkami transformacji terytoria,
- ❖ wyzwania społeczne, gospodarcze i środowiskowe,
- ❖ potrzeby w zakresie różnicowania gospodarczego, przekwalifikowania pracowników i rekultywacji środowiska,
- ❖ ścieżka przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu.

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji

W latach 2021-2027 ma być podstawą do wydatkowania środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz innych Funduszy Europejskich,
zwł. RPO WSL 2021-2027

sprawiedliwa
transformacja
Śląskiego

3.4. Środki bezpośrednie z Brukseli

Środki bezpośrednie z Brukseli

Kto na tym skorzysta ?

Regiony, przedsiębiorcy i obywatele

Instrumenty

- REACT-EU (polityka spójności)
- Dodatkowe środki na politykę spójności i rozwój obszarów wiejskich
- Dodatkowe środki na mechanizm sprawiedliwej transformacji

Kto pomaga ?

Komisja Europejska i państwa członkowskie

Środki bezpośrednie z Brukseli

Kto na tym skorzysta ?

Przedsiębiorstwa

Instrumenty

- Instrument Wsparcia Wypłacalności
- Dodatkowe środki na program InvestEU
- Instrument na rzecz Inwestycji Strategicznych

Kto pomaga ?

Europejski Bank Inwestycyjny i inni partnerzy w dziedzinie finansowania publicznego

Środki bezpośrednie z Brukseli

Kto na tym skorzysta ?

Sektor ochrony zdrowia

Instrumenty

- Nowy program w dziedzinie zdrowia
- Dodatkowe środki na program „Horyzont Europa”
- Dodatkowe środki na zapasy rescEU

Kto pomaga ?

Komisja Europejska

Środki bezpośrednie z Brukseli

Kto na tym skorzysta ?

Partnerzy międzynarodowi

Instrumenty

- Gwarancja na działania zewnętrzne
- Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju

Kto pomaga ?

Komisja Europejska i organizacje międzynarodowe

INNE PROGRAMY UE

1. Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej
2. Program, Horyzont Europa
3. Instrument Pomocy Humanitarnej
4. Program „Cyfrowa Europa”
5. Program na rzecz jednolitego rynku
6. Erasmus Plus
7. Fundusz Azylu i Migracji oraz Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami
8. Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego
9. Europejski Fundusz Obronny
10. Fundusz na pomoc przedakcesyjną

3.5. Prezentacja Programu „Horyzont Europa 2021-2027”

Komisja
Europejska

#HorizonEU

HORIZON EUROPE

**BADANIA &
INNOWACJE**
PROGRAM UE NA 2021-2027

HORYZONT EUROPA

Inwestycje, które kształtują naszą przyszłość

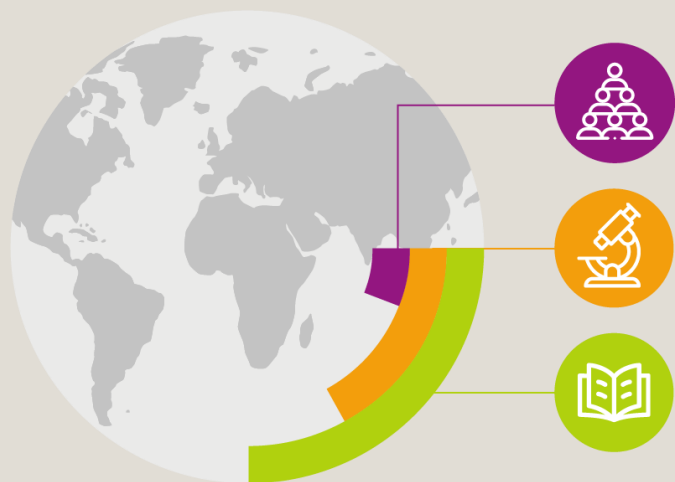
Nasza wizja

Główny unijny program finansowania badań naukowych i innowacji:

- przeciwdziała zmianie klimatu
- pomaga w osiągnięciu celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju
- przyczynia się do zwiększenia konkurencyjności i wzrostu gospodarczego UE
- ułatwia współpracę i zwiększa wpływ badań naukowych i innowacji na opracowywanie, wspieranie i realizację polityki UE, a jednocześnie przyczynia się do rozwiązywania globalnych problemów
- wspiera tworzenie i skuteczniejsze rozpowszechnianie doskonałej wiedzy i technologii
- sprzyja tworzeniu miejsc pracy, zapewnia pełne zaangażowanie unijnej puli talentów, pobudza wzrost gospodarczy, promuje konkurencyjność przemysłu oraz zapewnia optymalizację wpływu inwestycji w ramach wzmocnionej europejskiej przestrzeni badawczej.

Chociaż Europa czerpie korzyści ze światowej klasy badań naukowych i silnych gałęzi przemysłu... Naszymi głównymi zasobami są wiedza i umiejętności

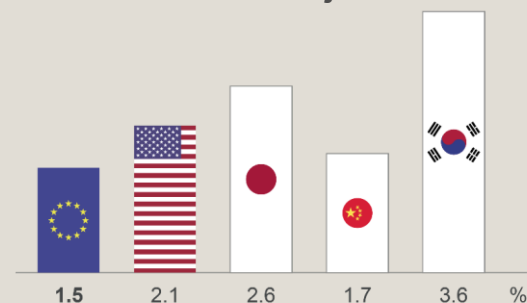
6% światowej populacji

17% światowej działalności w zakresie **badania i rozwoju**

25% wszystkich wysokiej jakości **publikacji naukowych**

1,5% inwestycje

unijnych przedsiębiorstw w badania i rozwój

...Europę stać na więcej, jeżeli o chodzi o przekształcenie tego potencjału w **czołową pozycję w dziedzinie innowacyjności i przedsiębiorczości**

Dane dotyczące UE z 2019 r.

Dane dotyczące USA, Japonii, Chin i Korei Południowej z 2018 r. Dane przedstawiają badania i rozwój jako % PKB

HORYZONT EUROPA

EURATOM

PROGRAM SZCZEGÓŁOWY: EUROPEJSKI FUNDUSZ OBRONNY

Wyłączne ukierunkowanie na badania i rozwój

Działania badawcze

Działania w zakresie rozwoju

PROGRAM SZCZEGÓŁOWY SŁUŻĄCY REALIZACJI PROGRAMU „HORYZONT EUROPA” I EIT*

Wyłączne ukierunkowanie na zastosowania cywilne

Filar I
DOSKONAŁA BAZA
NAUKOWA

Europejska Rada ds. Badań Naukowych

Działania „Maria Skłodowska-Curie”

Infrastruktury badawcze

Filar II
GLOBALNE WYZWANIA I
EUROPEJSKA KONKURENCYJNOŚĆ
PRZEMYSŁOWA

Klastry

- Zdrowie
- Kultura, kreatywność i społeczeństwo integracyjne
- Bezpieczeństwo cywilne na rzecz społeczeństwa
- Technologie cyfrowe, przemysł i przestrzeń kosmiczna
- Klimat, energetyka i mobilność
- Żywność, biogospodarka, zasoby naturalne, rolnictwo i środowisko

Wspólne Centrum Badawcze

Filar III
INNOWACYJNA EUROPA

Europejska Rada ds. Innowacji

Europejskie ekosystemy innowacji

Europejski Instytut Innowacji i Technologii*

SZERSZE UCZESTNICTWO I WZMACNIANIE EUROPEJSKIEJ PRZESTRZENI BADAWCZEJ

Zapewnianie szerszego uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości

Zreformowanie i usprawnienie europejskiego systemu badań naukowych i innowacji

Synteza jądrowa

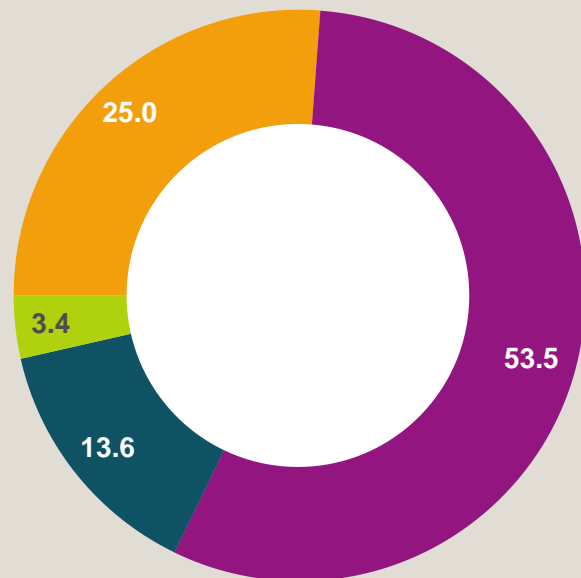
Rozszczepienie jądrowe

Wspólne Centrum Badawcze

* Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT) nie jest częścią programu szczegółowego

Budżet programu „Horyzont Europa”: 95,5 mld EUR (2021-2027)

(w tym 5,4 mld EUR z Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy – programu UE na rzecz wychodzenia z kryzysu związanego z COVID-19)

Porozumienie polityczne grudzień 2020 r.

mld EUR w cenach bieżących

- Doskonała baza naukowa
- Globalne wyzwania i europejska konkurencyjność przemysłowa
- Innowacyjna Europa
- Szersze uczestnictwo i EPB

Wnioski wyciągnięte

z oceny śródkresowej programu „Horyzont 2020”

Wspieranie innowacji mających przełomowe znaczenie

Europejska Rada ds. Innowacji

Zwiększenie oddziaływania dzięki ukierunkowaniu na misję i zaangażowaniu obywateli

Misje UE

Racjonalizacja systemu partnerstw

Nowe podejście do partnerstw

Zwiększenie otwartości

Polityka otwartej nauki

Wzmacnianie współpracy międzynarodowej

Poszerzenie możliwości stwarzania

Zachęcanie do uczestnictwa

Rozpowszechnianie doskonałości

Europejska Rada ds. Innowacji

Wsparcie na rzecz inwestycji mających przełomowe znaczenie, radykalny charakter i potencjał ekspansji, a które są zbyt ryzykowne dla prywatnych inwestorów (**70% budżetu przeznaczono dla małych i średnich przedsiębiorstw**)

Europejska Rada ds. Innowacji – punkty kompleksowej obsługi

- Pomoc naukowcom i innowatorom w tworzeniu przyszłościowych rynków, mobilizowaniu prywatnego finansowania, rozwoju ich przedsiębiorstw
- Skoncentrowane na innowacjach, oparte na podejmowaniu ryzyka, sprawne i aktywne zarządzanie oraz prowadzenie działań następczych
- Głównie podejście „oddolne”, ale również ukierunkowanie na wyzwania strategiczne
- Osoby zarządzające programami Europejskiej Rady ds. Innowacji opracowują wizje dotyczące przełomowych odkryć i kierują portfelami

Dwa uzupełniające się instrumenty eliminujące lukę między pomysłem a rynkiem

„PIONIER”

Dotacje na rzecz badań naukowych i innowacji
(od etapu wczesnej technologii po weryfikację poprawności projektu)

TRANSFORMACJA

Dotacje na rzecz badań naukowych i innowacji
(od etapu weryfikacji poprawności projektu do etapu przedkomercyjnego)

„AKCELERATOR”

Dotacje i inwestycje (za pośrednictwem funduszu Europejskiej Rady ds. Innowacji) na rzecz pojedynczych MŚP i przedsiębiorstw typu start-up
(od etapu przedkomercyjnego do etapu wprowadzenia na rynek i ekspansji)

Misje UE

Misje w zakresie badań naukowych i innowacji

Lepsze powiązanie unijnych badań naukowych i innowacji z potrzebami społeczeństwa i obywateli; o dużej rozpoznawalności i silnym wpływie

Misja oznacza portfel interdyscyplinarnych działań służących osiągnięciu **śmiałego i inspirującego, a także wymiernego celu** w ustalonych ramach czasowych oraz **oddziałują** na społeczeństwo i kształtowanie polityki i mają znaczenie dla dużej części ludności w Europie i dla wielu obywateli Unii.

W programie „Horyzont Europa” zdefiniowano cechy misji i elementy zarządzania oraz **pięć obszarów misji**. Poszczególne misje będą programowane w ramach filaru „Globalne wyzwania i europejska konkurencyjność przemysłowa”, ale możliwe będzie również czerpanie korzyści z działań prowadzonych w ramach innych części programu, a także z działań uzupełniających prowadzonych w ramach innych programów unijnych.

Pięć obszarów misji

Przystosowanie
się do zmiany
klimatu, w tym do
transformacji
społecznej

Rak

Zdrowe oceany,
morza, wody
przybrzeżne
i śródlądowe

Neutralne dla
klimatu
i inteligentne
miasta

Stan gleby
oraz żywność

Propozycje rady ds. misji wrzesień 2020 r.

▪ **Pokonać raka: Misja możliwa do zrealizowania**

Cele do 2030 r.: ponad 3 miliony więcej uratowanych żyć ludzkich, dłuższe i lepsze życie, dogłębne zrozumienie tematyki nowotworów, zapobieganie temu, czemu można zapobiec, optymalizacja diagnostyki i leczenia, wspieranie jakości życia wszystkich ludzi narażonych na raka oraz zapewnienie sprawiedliwego dostępu do powyższych działań w całej Europie.

▪ **Europa odporna na zmianę klimatu – przygotowanie Europy na zakłócenia klimatu i przyspieszenie transformacji w kierunku odpornej na zmianę klimatu i sprawiedliwej Europy do 2030 r.**

Cele do 2030 r.: Przygotowanie Europy do radzenia sobie z zakłóceniami klimatu, przyspieszenie transformacji w kierunku zdrowej i dostatniej przyszłości z zachowaniem bezpiecznych ograniczeń planety oraz rozpowszechnianie rozwiązań w zakresie odporności, które spowodują przemiany społeczne.

▪ **Misja Starfish 2030: Odbudowa naszych oceanów i wód**

Cele do 2030 r.: oczyszczanie wód morskich i słodkich, odbudowa zdegradowanych ekosystemów i siedlisk, dekarbonizacja niebieskiej gospodarki w celu zrównoważonego wykorzystania najważniejszych dóbr i usług, których te wody dostarczają.

▪ **100 miast neutralnych dla klimatu do 2030 r. – dla obywateli, dzięki obywatelom**

Cele do 2030 r.: wspieranie, promowanie i przedstawienie 100 miast europejskich pod kątem ich systemowej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej do 2030 r. oraz przekształcenie tych miast w centra innowacji dla wszystkich miast z korzyścią dla jakości życia i zrównoważonego rozwoju w Europie.

▪ **Dbanie o gleby to dbanie o życie**

Cele do 2030 r.: co najmniej 75% wszystkich gleb w UE ma być zdrowych dla żywności, ludzi, przyrody i klimatu.

Proponowana misja łączy badania naukowe i innowacje, kształcenie i szkolenie, inwestycje i demonstrację dobrych praktyk z wykorzystaniem „żywych laboratoriów” (eksperymenty i innowacje w laboratorium w terenie)

i „latarni morskich” (miejsca, w których prezentowane są dobre praktyki).

Na jakie finansowanie można liczyć?

Typ projektu	Finansowanie
Projekty badawczo-innowacyjne (RIA – Research and innovation action)	finansowane do 100%
Projekty innowacyjne (IA – Innovation action)	finansowane do 70% dla jednostek przemysłowych; Dla jednostek „non-profit” do 100%
Projekty wspierające (CSA – Coordination and support action)	finansowane do 100%
Działania w zakresie szkoleń i mobilności (Training and mobility action)	finansowane do 100%

3.6. Krajowe Środki Publiczne

Okolo 15 % srodkow z pochodzacych z UE tj. 120 mld PLN, pochodzic będzie z:

- Budżetu państwa,
- Budżetów samorządów terytorialnych,
- Budżetów Instytucji Państwowych,
- Budżetów Jednostek Samorządu Terytorialnego,
- Środki będące w dyspozycji Instytucji prorozwojowych, takich jak : Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska, Bank Gospodarstwa Krajowego, Agencja Rozwoju Regionalnego, Narodowe Centrum Rozwoju, Polski Fundusz Rozwoju.

3.7. Środki komercyjne

Okolo 25 % środków z pochodzących z UE tj. 200 mld PLN, pochodzić będzie od:

- polskich przedsiębiorców,
- banków
- funduszy inwestycyjnych,
- Funduszy Venture Capital,
- Fundacje i organizacje pozarządowe,
- Cross-financing z budżetu projektów inwestycyjnych i społecznych,
- Projektów realizowanych w trybie partnerstwa publiczno-prywatnego PPP, czy w formie hybrydowej,
- Emisji obligacji publicznych, komunalnych oraz prywatnych,
- Funduszy Gwarancyjnych,
- Funduszy Pożyczkowych,
- Crowdfundingu, czyli finansowania społecznościowego.

4. Fundusze Europejskie dla Śląska na lata 2021-2027

Województwo
Śląskie

Wstępny projekt programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027

Priorytet I. Inteligentne Śląskie (1/2)

443 mln euro

B+R

- Kompleksowe wsparcie B+R w konsorcjach przemysłowo-naukowych (infrastruktura, badania, edukacja)
- Wsparcie infrastruktury B+ R w organizacjach badawczych
- Kompleksowe wsparcie B+R w przedsiębiorstwach (od pomysłu do przemysłu)
- Realizacja regionalnych agend badawczych
- Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorców

Przedsiębiorczość

- Wsparcie infrastruktury biznesowej
- Kompleksowe wsparcie konkurencyjności przedsiębiorstw
- Kompleksowe wsparcie innowacyjności produktowej i procesowej przedsiębiorstw, cyfryzacji oraz wdrożeń prac B+R
- Turystyka miejska, przemysłowa i ekoturystyka
- Internacjonalizacja przedsiębiorstw
- Wsparcie przedsiębiorstw na początkowym etapie rozwoju

Priorytet I. Inteligentne Śląskie (2/2)

Cyfryzacja

- Rozwój lokalnych i regionalnych cyfrowych e-usług publicznych dla mieszkańców i biznesu
- Wdrożenie e-usług w zakresie e-zdrowia
- Digitalizacja zasobów publicznych
- Cyfryzacja szkolnictwa
- Cyberbezpieczeństwo (jako dopuszczalny element projektu)

Wsparcie pośrednie przedsiębiorczości

- Promocja nowej marki regionu – Zielone Śląskie 2030
- Promocja rozwoju przedsiębiorczości
- IOB jako akceleratorzy rozwoju firm
- Rozwój klastrów

RIS

- Wsparcie powstawania regionalnych agend badawczych
- Zarządzanie RIS

Priorytet II. Ekologiczne Śląskie (1/3)

532 mln euro

Efektywność energetyczna

- Modernizacja energetyczna plus infrastruktura OZE w:
 - budynkach użyteczności publicznej,
 - budynkach mieszkalnych wielorodzinnych,
- Efektywność energetyczna w MŚP

OZE

- Rozwój infrastruktury służącej produkcji i dystrybucji energii z OZE
- Wsparcie energetyki rozproszonej (klastrów energii, spółdzielni energetycznych)

Adaptacja do zmian klimatu

- Adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu (w tym błękitno-zielona infrastruktura)
- Zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych

Priorytet II. Ekologiczne Śląskie (2/3)

Gospodarka wodno-ściekowa

- Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków komunalnych
- Inwestycje dotyczące zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych
- Inwestycje mające na celu polepszenie jakości wody do spożycia

Gospodarka o obiegu zamkniętym

- Kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi i innymi niż komunalne
- Rekultywacja/dekontaminacja/remediacja terenów zdegradowanych
- Transformacja lokalnych przedsiębiorstw w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym

P II

Priorytet II. Ekologiczne Śląskie (3/3)

Ochrona przyrody i bioróżnorodności

- Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Chronionych
- Ochrona różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich

Zrównoważony transport miejski

- Zakup oraz modernizacja niskoemisyjnego taboru z niezbędną infrastrukturą
- Budowa i przebudowa infrastruktury transportu publicznego. Inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast
- Rozwój sieci regionalnych tras rowerowych

Priorytet III. Mobilne Śląskie

**301 mln
euro**

Drogi

- Rozwój infrastruktury drogowej w celu wzmocnienia mobilności regionu i bezpieczeństwa na drogach

Kolej

- Kompleksowe wsparcie dla taboru kolejowego

Priorytet IV. Społeczne Śląskie – EFS+ (1/7)

**593 mln
euro**

Rynek pracy

- Aktywizacja zawodowa osób poszukujących pracy, w szczególności bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, w tym grup defaworyzowanych oraz osób pracujących i osób odchodzących z rolnictwa
- Dotacje na zakładanie działalności gospodarczej
- Mobilność transnarodowa w ramach sieci EURES
- Koordynacja współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze rynku pracy – rozwój kompetencji pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia wynikający z potrzeb regionalnego/ lokalnego rynku pracy
- Wdrożenie instrumentów przeciwdziałających spowolnieniu gospodarczemu wywołanemu w szczególności przez czynniki egzogeniczne (np. sytuacja epidemiczna) wypracowanych lub uregulowanych na poziomie krajowym

Priorytet IV. Społeczne Śląskie – EFS+ (2/7)

Adaptacyjność i zdrowie

- Wsparcie na usługi rozwojowe dla przedsiębiorstw sektora MŚP: BUR –PSF
- Outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika
- Wsparcie na rzecz poprawy stanu zdrowia osób w wieku aktywności zawodowej

Edukacja wczesnoszkolna i ogólna

- Podnoszenie jakości usług edukacji przedszkolnej, w tym tworzenie nowych i wspieranie funkcjonujących placówek przedszkolnych
- Podnoszenie jakości usług kształcenia ogólnego poprzez wsparcie uczniów, kadry dydaktycznej i zarządzającej, poprzez m.in. kształtowanie kompetencji kluczowych oraz podniesienie świadomości i umiejętności uczniów w zakresie planowania własnej ścieżki kariery
- Wspieranie funkcjonujących placówek szkolnych
- Podnoszenie jakości edukacji dla uczniów ze edukacyjnymi
- Program wsparcia utalentowanych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- Program wsparcia utalentowanych uczniów

Priorytet IV. Społeczne Śląskie – EFS+ (3/7)

Kształcenie zawodowe

- Dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb zielonej i cyfrowej transformacji
- Rozwój współpracy szkół z biznesem (kształcenie dualne)
- Kształtowanie u uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, w tym na potrzeby zielonej i cyfrowej transformacji
- Wyrównanie szans uczniów z niepełnosprawnościami oraz wsparcie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- Podnoszenie kwalifikacji kadry dydaktycznej prowadzącej kształcenie zawodowe
- Poprawa jakości usług w zakresie doradztwa zawodowego
- Zwiększenie prestiżu szkolnictwa zawodowego
- Wspieranie funkcjonujących placówek szkolnych

Priorytet IV. Społeczne Śląskie – EFS+ (4/7)

Szkolnictwo wyższe*

* do negocjacji
z KE

- Tworzenie zintegrowanych programów studiów dostosowanych do potrzeb zielonej i cyfrowej transformacji
- Tworzenie interdyscyplinarnych programów studiów doktoranckich i studiów podyplomowych ze szczególnym uwzględnieniem specjalizacji regionalnych
- Kooperacja pomiędzy uczelniami wyższymi a szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe oraz przedsiębiorcami
- Staże dla studentów i doktorantów kierunków branżowych RIS we współpracy z pracodawcami/ przedsiębiorstwami w zakresie zgodnym z regionalnymi specjalizacjami
- Tworzenie nowych kierunków studiów zgodnych z zapotrzebowaniem regionu we współpracy z przedsiębiorcami (Kierunki Zamawiane)
- Podnoszenie kompetencji kadr naukowych uczelni

Priorytet IV. Społeczne Śląskie – EFS+ (5/7)

Kształcenie ustawiczne – uczenie się przez całe życie

- Usługi rozwojowe w ramach BUR-PSF i poza systemem PSF w celu podnoszenia kwalifikacji i kompetencji, w tym cyfrowych dla osób dorosłych zainteresowanych podwyższeniem kwalifikacji zawodowych
- Wsparcie lokalnych inicjatyw na rzecz kształcenia osób dorosłych poprzez tworzenie lokalnych punktów wsparcia służących w szczególności aktywizacji seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób o niskich kwalifikacjach, w tym szczególnie dla osób mieszkających w małych i odległych miejscowościach lub w zaniedbanych dzielnicach miast (kontynuacja wsparcia rozpoczętego w ramach PO WER)

Aktywne włączenie społeczne

- Kompleksowe programy wspierające aktywne włączenie społeczne
- Tworzenie nowych lub wsparcie istniejących podmiotów reintegracyjnych
- Podnoszenie kompetencji kadr podmiotów reintegracyjnych
- Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej

Priorytet IV. Społeczne Śląskie – EFS+ (6/7)

Usługi społeczne i zdrowotne

- Rozwój usług wspierających proces integracji społecznej lub zawodowej
- Rozwój środowiskowych usług społecznych z upowszechnieniem transportu indywidualnego typu *door-to-door*
- Rozwój kadr świadczących wysokiej jakości usługi społeczne
- Podnoszenie jakości i dostępności usług wsparcia rodziny oraz pieczy zastępczej, promocja i upowszechnienie idei rodzicielstwa adopcyjnego (specjalistyczne wsparcie postadopcyjne)
- Tworzenie nowych, wspieranie funkcjonujących placówek opieki społecznej
- Rozwój i poprawa dostępu do usług w zakresie opieki krótkoterminowej i długoterminowej z uwzględnieniem usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i zdrowotnych
- Deinstytucjonalizacja usług zdrowotnych
- Wsparcie regionalnych programów zdrowotnych
- Rozwój usług społecznych/ zdrowotnych – inicjatywy oddolne
- Modernizacja bazy lokalowej i wyposażenia

Priorytet IV. Społeczne Śląskie – EFS+ (7/7)

Integracja obywateli państw trzecich

- Kompleksowe programy integracji społeczno-ekonomicznej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, w tym aktywizacja zawodowa, usługi edukacyjne i społeczne

Integracja osób najbardziej potrzebujących, w tym dzieci

- Zwiększenie dostępności do usług skierowanych do dzieci i młodzieży w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu
- Programy lub inicjatywy wspierające lokalne społeczności uwzględniające specyfikę terytorium i zamieszkujących je społeczności

Cross financing EFS+

- Odrębne konkursy dotyczące budowy, przebudowy/ remontu infrastruktury niezbędnej dla realizacji projektów EFS+

Priorytet V. Śląskie dla mieszkańca (1/2)

**195 mln
euro**

Kultura i dziedzictwo kulturowe

- Ochrona dziedzictwa i rozwój nowoczesnej infrastruktury kultury oraz innowacyjnych produktów kulturalnych i edukacji artystycznej szczebla wojewódzkiego

Edukacja

- Wsparcie na budowę/modernizację laboratoriów, sal do praktycznej nauki zawodu wraz z wyposażeniem
- Wsparcie inwestycji infrastrukturalnych służących prowadzeniu działalności dydaktycznej na poziomie wyższym

Priorytet V. Śląskie dla mieszkańca (2/2)

Włączenie społeczne

- Tworzenie i rozwój placówek dziennego pobytu, mkrótkookresowego pobytu dla osób starszych wraz z zapewnieniem wyposażenia
- Rozwój mieszkalnictwa chronionego

Ochrona zdrowia

- Wsparcie na budowę/modernizację placówek zdrowotnych wraz z wyposażeniem

Priorytet VI. Śląskie bliżej mieszkańców (1/2)

231 mln euro

Kultura i dziedzictwo kulturowe

- Rozwój flagowych regionalnych szlaków dziedzictwa kulturowego: Szlak Zabytków Techniki, Szlak Orlich Gniazd, Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Dziedzictwa Kulturowego Paulinów i tworzenie szlaków ponadlokalnych
- Wsparcie instytucji kultury, jako „hubów” aktywizacji społecznej

Turystyka i ekoturystyka

- Wsparcie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (m.in. obszary górskie, Jura, Kraina Górnej Odry)
- Tworzenie i rozwój regionalnych i subregionalnych szlaków turystycznych

Priorytet VI. Śląskie bliżej mieszkańców (2/2)

Subregionalne zarządzanie rozwojem

- Wzmocnienie kompetencji do zarządzania rozwojem na poziomie subregionalnym oraz promocja projektów zintegrowanych i partnerskich

Rewitalizacja obszarów miejskich

- Kompleksowe zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni miejskich

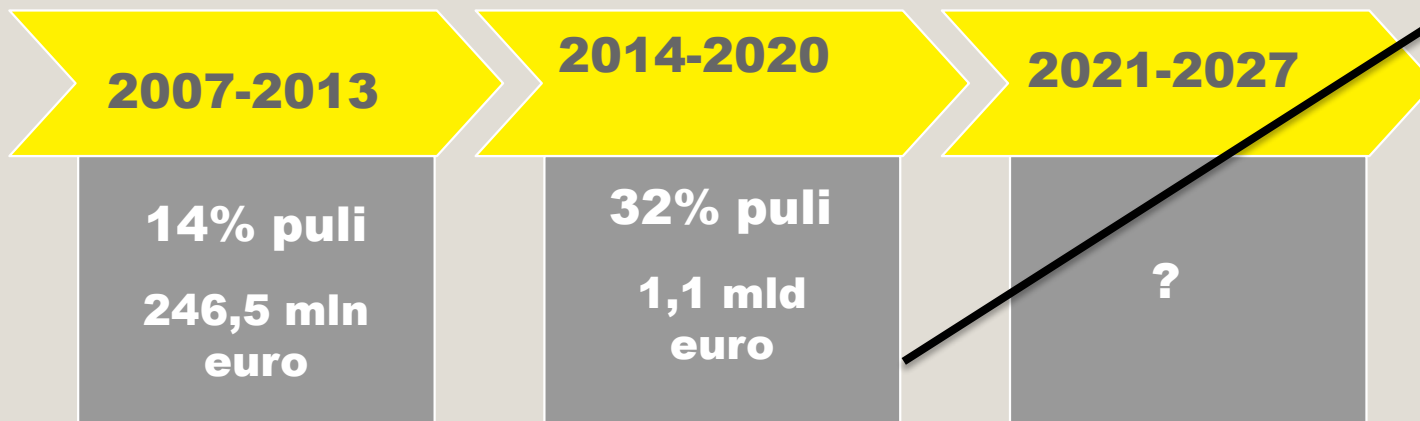
Odnowa obszarów wiejskich

- Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni wiejskich

Zintegrowane/Regionalne Inwestycje Terytorialne

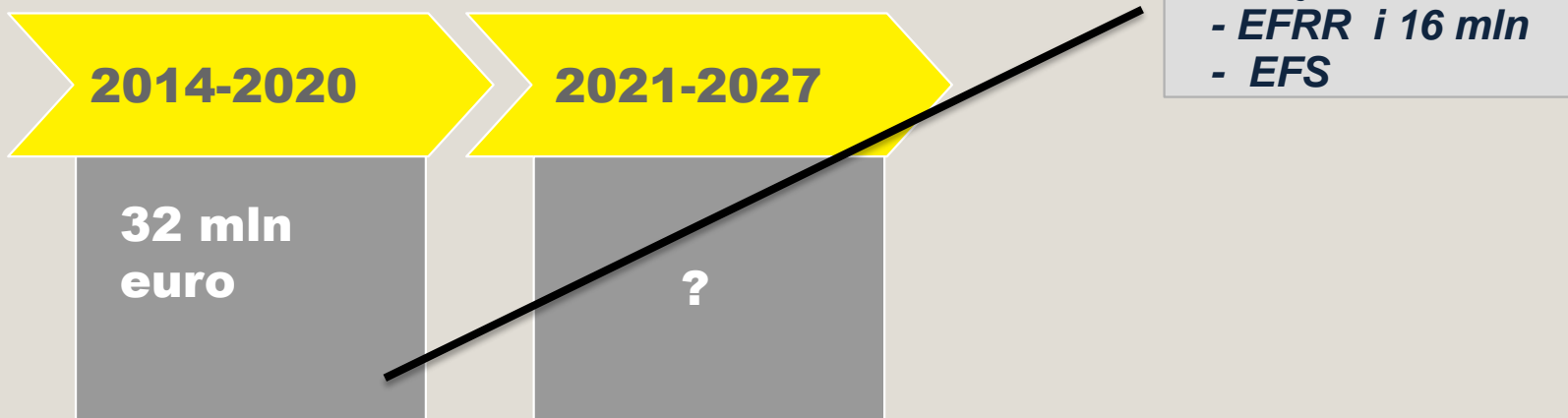
- ❖ Kontynuacja podejścia terytorialnego zapoczątkowanego w regionie w 2000 r.
- ❖ Cel: realizacja projektów zintegrowanych, odpowiadających na potrzeby/problemy występujące w subregionach.
- ❖ ZIT 2020+ realizowany na zasadach podobnych jak obecnie w RPO WSL 2014-2020 z uwzględnieniem uproszczeń, w tym dopuszczonych w rozporządzeniach unijnych (*udział w wyborze projektów i / lub lista projektów załączona do Strategii ZIT/RIT*)

*** 484 z puli krajowej i 623,8 z puli regionalnej**

Wsparcie na obszarach wiejskich

- ❖ Kontynuacja wsparcia dedykowanego obszarom wiejskim (uzupełniającego do działań w ramach Europejskiej Polityki Rolnej)
- ❖ Cel: realizacja oddolnych działań rozwojowych z udziałem społeczności lokalnych, odpowiadających na miejscowe potrzeby
- ❖ Możliwe zastosowanie tzw. „formuły pośredniej” RLKStj. bez delegowania zadań IZ do Lokalnych Grup Działania (*Lokalne Grupy Działania jako beneficjenci; dedykowane działania/preferencje poza innymi instrumentami terytorialnymi*)

Indykatywny podział alokacji

Suma + 114 mln obejmuje działania/PI nie mające odzwierciedlenia w RPO 2021-2027

FE SL 2021-2027

RPO 2014-2020

**2 295 + 70 (PT)
= 2 365 mln €**

**3 245 + 118 (PT)
+114* = 3 477 mln €**

5. Fundusze Venture Capital

Pieniądze na wejścia kapitałowe dla innowacyjnych firm.

Przedmiot wsparcia

Polski Fundusz Rozwoju – PFR Ventures to pierwszy na polskim rynku profesjonalny inwestor instytucjonalny działający jako fundusz funduszy. Obecnie zawarł on umowy inwestycyjne z 29 funduszami venture capital, które oferują wsparcie finansowe oraz merytoryczne innowacyjnym firmom działającym na polskim rynku.

Główne zasady

PFR Ventures ma 4 mld złotych, które w ciągu pięciu lat zainwestuje w fundusze venture capital lub grupy aniołów biznesu wspierające polskie startupy na różnych etapach rozwoju. W ramach 5 programów uruchomionych przez PFR Ventures: PFR STARTER FIZ, PFR BIZNEST FIZ, PFR OI FIZ, PFR KOFFI FIZ i PFR NCBR CVC uruchomiono 29 funduszy Venture Capital (VC), które w zakresie swojego działania wyszukują na rynku projekty związane m. in. z transformacją cyfrową przedsiębiorstw i rozwojem technologii dla przemysłu 4.0. Fundusze VC udzielają wsparcia w postaci objęcia udziałów w startupach, które spełnią kryteria wejścia i przedstawiają ponadprzeciętny potencjał rynkowy. W zamian mogą otrzymać kapitał na swój rozwój (w zależności od funduszu VC nawet do 60 mln zł) oraz tzw. smart money, czyli wiedzę i doświadczenie zespołu inwestycyjnego oraz kontakty do managerów, właścicieli wiodących firm na rynku.

Rozpoczęcie procesu współpracy z funduszem VC zaczyna się od prezentacji pomysłu na biznes. Fundusz po prezentacji decyduje, które zespoły zostaną zaproszone na pierwsze spotkanie. Jego celem jest lepsze poznanie się oraz bardziej szczegółowe omówienie wizji przedstawionego projektu. Jeśli na tym etapie obie strony podejmą decyzję o dalszej współpracy, fundusz pomaga startupowi przejść przez wszystkie etapy rozwoju – od formalnych procesów due diligence i stworzenia umowy inwestycyjnej, po wieloletni rozwój spółki i jej późniejszą sprzedaż przy najwyższej możliwej wycenie.

Zestawienie ofert poszczególnych 29 funduszy VC:

NAZWA FUNDUSZU	WSPIERANE BRANŻE	KWOTA WSPARCIA
<u>EEC Magenta – PFR Starter FIZ</u>	innowacje w energetyce, czyste technologie, przemysł 4.0	do 4 mln zł
<u>Tar Heel Capital Pathfinder VC – PFR Starter FIZ</u>	e-sport, IoT, big data, cloud computing, SaaS, AI, marketplace	do 3 mln zł
<u>KnowledgeHub – PFR Starter FIZ</u>	MarTech, FinTech, przemysł 4.0	1-3 mln zł
<u>Satus Starter – PFR Starter FIZ</u>	AI, Big Data, SaaS, AR, VR, IoT, FinTech, blockchain, cybersecurity, marketplace	do 3 mln zł
<u>bValue – PFR Starter FIZ</u>	platformy B2B, modele biznesowe oparte na danych	1-3 mln zł
<u>Biomed Innovations – PFR Starter FIZ</u>	life science	1-3 mln zł
<u>RST Ventures For Earth – PFR Starter FIZ</u>	Przemysł 4.0, IoT, uczenie maszynowe, AI	1-3 mln zł
<u>SunFish Partners</u>	Data Science, Engineering, uczenie maszynowe, blockchain	b. d.

<u>SMOK VENTURES – PFR STARTER FIZ</u>	SOFTWARE, GAMEDEV, AR, VR, AI, FINTECH, MARTECH, BLOCKCHAIN	DO 3 MLN ZŁ
<u>Arkley Brinc VC – PFR Starter FIZ</u>	hardware, IoT, MedTech, HealthTech	1-3 mln zł
<u>Black Swan Fund – PFR Biznest FIZ</u>	FinTech, ICT, e-commerce, marketplace, digital publishing, EdTech, moda i design, ekologia i OZE	do 4 mln zł
<u>CofounderZone – PFR Biznest FIZ</u>	software, cybersecurity, FinTech, media, Przemysł 4.0, AI, robotyka, nanotechnologia, medycyna i inne	do 4 mln zł
<u>Kogito Ventures – PFR Biznest FIZ</u>	e-commerce tech, SaaS, fintech, blockchain, eco-mobility	0,5-4 mln zł
<u>Next Road Ventures – PFR Biznest FIZ</u>	ICT, analytics & big data, SaaS, e-commerce, FinTech, Przemysł 4.0, healthcare & wellbeing, PropTech i inne	1-4 mln zł
<u>Pomerangels – PFR Biznest FIZ</u>	ICT, zaawansowana elektronika, technologie materiałowe, BioTech, usługi on-line i inne	1-4 mln zł
<u>Aper Ventures – PFR Otwarte Innowacje FIZ</u>	ICT, IoT, MedTech, advanced materials	5-20 mln zł
<u>Atmos Ventures – PFR Otwarte Innowacje FIZ</u>	AI, komputery kwantowe, hardware i procesory nowej generacji, alternatywna energetyka	do 5 mln zł

<u>AUGERE VENTURE</u>	ADVANCED MANUFACTURING, ADVANCED MATERIALS, FOODTECH, IT, LIFESCIENCE	B. D.
<u>Montis Capital – PFR Otwarte Innowacje FIZ</u>	Przemysł 4.0, IoT, BioTech	5-22 mln zł
<u>Finch Capital – PFR KOFFI FIZ</u>	FinTech, PropTech, InsureTech, AI i bezpieczeństwo	5-20 mln zł
<u>Innovation Nest</u>	Cloud B2B, Software	b. d.
<u>Cogito Capital Partners – PFR KOFFI FIZ</u>	FinTech, mobile, IoT, SaaS, MedTech, AI, robotyka	10-40 mln zł
<u>EEC Magenta – PFR NCBR CVC</u>	innowacje w energetyce, czyste technologie, Przemysł 4.0	do 26 mln zł
<u>SpeedUp Energy Innovation – PFR NCBR CVC</u>	digitalizacja, magazynowanie energii, elektromobilność, cyfryzacja kontaktu z klientem, big data oraz Przemysł 4.0	2-16 mln zł
<u>Avia Capital</u>	robotyka, IoT, automatyzacja produkcji, zaawansowane materiały	20-40 mln zł
<u>FundingBox</u>	medtech, robotyka, IoT, blockchain, sztuczna inteligencja, life science	0-4 mln zł
<u>Icos Capital Fund</u>	CleanTech, AgroTech, BioTech	1-60 mln zł

<u>MOVENS CAPITAL</u>	AI/ML DISRUPTORS, MARKETPLACES, SAAS, ENTERPRISE SOFTWARE, ECOMMERCE	0-4 MLN ZŁ
<u>Oxx</u>	B2B SaaS Software	15-40 mln zł
<u>Smok Ventures</u>	software, gamedev, AR/VR, AI, FinTech, MarTech, blockchain	0-4 mln zł
<u>YouNick Mint VC</u>	healthcare, industry 4.0, propertyTech	5-12 mln zł

Sposób finansowania

Objęcie udziałów o wartości do 60 mln zł.

Planowane terminy

na bieżąco do 2023 r.

Budżet konkursu

Całkowita kwota będąca w zarządzaniu PFR Ventures wynosi 4 mld zł, przy czym każdy z 29 obecnie działających funduszy VC dysponuje od kilkudziesięciu do kilkuset milionów złotych na wejścia udziałowe.

Venture Capital Poland Spółka Akcyjna ma siedzibę w miejscowości 02-548 Warszawa przy ul. Grażyny 13.

Przedsiębiorstwo posiada numer NIP: 521-356-18-48 i ma nadany Regon 142340390. Firma Venture Capital Poland Spółka Akcyjna rozpoczęła działalność od 2010-04-15. Przedsiębiorstwo znajdziemy w internecie: www.vcpoland.pl. Telefon: (22) 370-24-63 Firma Venture Capital Poland Spółka Akcyjna została wpisana do rejestru 2010-04-30 przez Sąd Rejonowy Dla M.St.Warszawy W Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

6. Definicja i kategorie MŚP

6.1. Definicja MŚP

- **Mikroprzedsiębiorstwa** definiuje się jako przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 10 pracowników i których obrót roczny lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR.

- **Małe przedsiębiorstwa** definiuje się jako przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 50 pracowników i których obrót roczny lub roczna suma bilansowa nie przekracza 10 mln EUR.

- **Średnie przedsiębiorstwa** definiuje się jako przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których obrót roczny nie przekracza 50 mln EUR lub roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln EUR.

PROGI I PUŁAPY (art. 2)

Kategoria przedsiębiorstwa	Liczba osób zatrudnionych: roczne jednostki robocze (RJR)	Roczny obrót	Całkowity bilans roczny
Średnie	< 250	≤ 50 mln euro (1996 – 40 mln euro)	≤ 43 mln euro (1996 – 27 mln euro)
Małe	< 50	≤ 10 mln euro (1996 – 7 mln euro)	≤ 10 mln euro (1996 – 5 mln euro)
Mikro	< 10	≤ 2 mln euro (wcześniej niedefiniowane)	≤ 2 mln euro (wcześniej niedefiniowane)

6.2. Kategorie MŠP

W definicji MŚP rozróżnia się trzy kategorie przedsiębiorstw. Każda z nich odpowiada rodzajowi związku, w jakim to przedsiębiorstwo może pozostawać z innymi przedsiębiorstwami. Rozróżnienie to jest konieczne, aby ustalić jasny obraz sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa i wykluczyć te podmioty, które nie są prawdziwymi MŚP.

Kategorie te są następujące:

- przedsiębiorstwo samodzielne: jeżeli przedsiębiorstwo jest całkowicie niezależne albo posiada co najmniej jeden mniejszościowy udział (przy czym każdy z udziałów jest mniejszy niż 25%) w innych przedsiębiorstwach;
- przedsiębiorstwo partnerskie: jeżeli wysokość udziałów w innych przedsiębiorstwach wynosi co najmniej 25%, ale nie więcej niż 50%, wówczas uznaje się, że są to przedsiębiorstwa partnerskie
- przedsiębiorstwo powiązane: jeżeli wysokość udziałów w innych przedsiębiorstwach przekracza próg 50%, przedsiębiorstwa te uważa się za przedsiębiorstwa powiązane.

**DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ**

